

Üksiknr. hind 15 senti.

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 5. III aastakäik

TEATAJA

24. veebruaril 1928.

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . . kr. 2.50
Poolaastas . . . " 1.50
Välismaale . . . " 5.00
Poolaastas . . . " 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35
Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval
12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . . kr. 40.00
1/2 " . . . " 22.00
1/4 " . . . " 12.00
Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Iseseisvuse kümnendaks aastapäevaks Eesti majanduselu areng iseseisvuse päevil. Kuidas tõlgitseda tulumaksuseaduse § 38? Päevakäsimusi meie tööstuses. Veel kord Vene riigi väärtpaperitest. Prantsuse-Ameerika tollitüli. Eesti kaubandus Türgimaa, Bulgaaria, Rumeenia ja Lõuna Slaaviaga 1927. a. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Turgude ül vaa e. Välisbörsid Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Riigi turbatööstuse kõrgeväertuslik **pressturvas**

on kõige odavam ja kohasem koldeküte, mille paremaks
tõenduseks on hoogsalt suurenev nõudmine.

Proovige

kord

ja Telegi

jääte

alaliseks

turba-

tarvita-

jaks.

Turvast müüakse järgmistest kuuridest:

Tallinnas: Balti jaama kaubahoovis, Vaksali puiestee,
Hollandi tän. nr. 5.

Nõmmel: Nõmme raudteejaama juures.

Riigi turbatööstuse juhatus,

Lai tän. 41, tel. 26-16 ja 9-71.

Iseseisvuse kümnendaks aastapäevaks.

Joakim Puhk,

Kaubandus-tööstuskoja juhatuse esimees.

Kümne aasta eest, kõige raskemal ajajärgul, suure maailmasõja lõpuvaatuse alul, pandi Eesti iseseisvusele alus: 24. veebruaril 1918. a. kuulutas Eesti Maapäeva vanemate nõukogu Festimaa tema ajaloolistes ja etnograafilistes piirides iseseisvaks demokraatlikuks vabariigiks.

See sündis ajajärgul, mil sõda oli rahvalt

Et olnud vist vähe neid, kes tol korral kaheldes päid vangutasid ja iseseisvuse väljakuulutamist kergemeelseks käeliigutuseks pidasid.

Teame ju, et teisel päeval, mil okupatsiooni eelväed Tallinna jõudsid, paljud siis iseseisvuse manifestist pilkavalt kõnelesid ja kogu lootuse rajasid Saksa teraskiivrite peale.

K. Päts,

Päästekomitee päevakäsuga 24. veebruaril 1918. a. ametisse kutsutud esimene Eesti kaubandus-tööstusminister.

võtnud, mis võtta oli, mil määratsejad Vene sõdurid omakorda riisusid ja rüüstasid, mil Saksa okupatsiooniväed seisid ainult mõni kilomeeter Tallinnast eemal.

Sel, kõige raskemal silmapilgul, kus paljud kodanikud isegi oma elu ja isikliku vabaduse peale ei võinud kindlad olla, kuulutati pühalikult välja Eesti iseseisvus.

See oli kõige suurem sündmus, mida meie Eesti rahva ajaloo üldse teame.

Paljaste kätega, ilma rahata ja varata, isegi ilma toiduainete tagavaradeta, — nii pandi keset sõja- ja korralageduse möllu Eesti iseseisvusele alus.

J. Holberg,

praegune kaubandus-tööstusminister J. Tõnissoni kabinetis.

Kümne aastat on nüüd näidanud, et kahtlemiseks puudus põhjus. Olgugi, et okupatsiooni-võim mattis ajutiselt meie noore iseseisvuse, põles meil südames iseseisvuse tuluke seda hoogsamini. Ja kui see tuluke 1918. a. sügisel jälle vallale pääsis, siis andis see meile seevõrra jõudu, et suutsime auga kaitsta oma iseseisva riigi piire enam kui sada korda tugevama vaenlase vastu.

Möödunud kümne aastat ei ole meile kerge olnud. Oleme pidanud võitlema nii välise kui sisemisega vaenlase vastu. Oleme pidanud suuri ülesehitamistöid tegema nii kultuurilisel kui majanduslikulgi alal. See kõik on nõudnud verd, higi ja energiat.

Kuid nüüd, iseseisvuse kümnendal aastapäeval, võime siiski täieliku rahuldustundega tagasi vaadata. Meie töö on vilja kannud. Meie maa-reform on läbi viidud ja tuhanded uued talud juure loodud; meie rahakurss on stabiilne, meie kaubandusbilanss aktiivne. Meil on terve rida uusi tööstusi juure tulnud, mis hoiab kapitali kodumaale. Meie oleme asunud suure loodusvara — põlevkivi — kasutamisele, millele endised võimud tähelepanu ei osanud anda. Meie laevandus edeneb ja kannab Eesti lippu kaugematesse maailmamere sadamatesse. Kõik see annab tunnistust meie rahva ja iseseisvuse elujõust.

Muidugi ei ole meil veel seepärast „õiepidu“ ega kerge elu. Loomine on vaevarikas. Ülesehitamine nõuab suuri kulusid. Seda peavad kodanikud kandma. Väga suur osa langeb sellest just majanduslikkude ringkondade — kaupmeeste ja töösturite — õlgadele. Koormatused tekitavad

sagedasti nurinat, aga mitte nurinat iseseisvuse vastu, vaid korralduste ja korraldajate vastu. Nendelt nõuame rohkem asjatundmist ja arusaamist.

Eesti riik on noor; meie kõik kui iseseisva riigi kodanikud oleme „noored“. Eksime ja teeme vigu riiklikus töös ja tegevuses. Kuid eksimised on andestatavad, kui püüded on puhtad ja ausad.

Esimene aastakümme riiklikku iseseisvat elu on mööda. Astume järgmisse aastakümnesse. Ärgu ununegu järgmisel aastakümnel see isamaaline leek, mis 24. veebruaril 1918. a. Eesti iseseisvus tulekirjana Eesti poegade ja tütarde südamesse kirjutas! Ja olgu järgmine aastakümme meile kergem ja vähem ohvreid nõudev kui seda oli esimene aastakümme iseseisvust.

Davos-Platz, Helveetsia.

Eesti majanduselu areng iseseisvuse päevil.

Jälgides meie majanduselu ilmutusi arvilistes väljendustes iseseisvuse esimesilt päevilt kuni käesoleva ajani ei leia me õigustust rõhutustundele, mis märgata paaril viimasel aastal Eesti majanduslikkudes ringkondades. Sõja lõppedes algas kibe ülesehituse töö kõigis majandusharudes. Ülesehitavast tööst tahtsid võtta osa paljud kodanikud, kes enne majandusaladel vähe tegutsenud, teised, kes, tulles sõjast, tahtsid oma algatusvõimet ja tahet töösse rakendada. Ka optantide näol tuli palju tahtevõimelisi kodanikke Eestisse tagasi. Asutati ärisid, loodi tööstusettevõtteid sagedasti puudulikkude kalkulatsioonidega, sealjuures vähe arvestades maailmaturu konjunktuuri võimalikkude muudatustega. Kuid ka suurtööstuses katsuti ennast maksma panna ja endist rahuaegset olukorda tagasi võita. Siin aga eksiti palju: pandi suuri lootusi idaturu peale, mis tõi palju pettumusi. Nimetatud ajajärk kestis kuni 1924. aastani. Siis tuleb suurim murrang koos riigi rahandus-poliitilise suuna muutmisega; paljud ettevõtted lõpetavad tegevuse, teised on sunnitud kohanema nõuetele, mida dikteerib nii uus rahanduspoliitika kui ka Eesti tootmise ja tarvituse loomulik vahekord. See ajajärk, mida võiks nimetada kui teatava suuna otsimist majanduslikuks arenguks, oli raske ajajärk ja tõi ühes vapustusi, mille tagajärjed veel praegu avalduvad tähendatud rõhutundena.

Kuid käsitades arvilisi materjale näeme, et oleme raskemast ajajärgust üle ja et kahel vii-

masel aastal — 1926. a. ja 1927. a. — on majanduselu areng omanud kindla suuna. Pühitsetes oma 10 a. iseseisvuse päeva võime öelda, et meie rahvamajanduslikud varad on kasvanud, meie rahaturg on stabiliseerunud, meie rahvusvaheline maksubilanss on aktiivne ning meie tööstuse ja põllumajanduse toodang on märksa kasvanud. Seda tõendavad meile järgmised andmed.

Tööstuse nettotoodang ja põllumajanduslik kogutoodang on arenenud järgmiselt:

	Tööst. nettotoodang: Põllum. kogutood.*)	
1922. a.	2,7 miljardit mk.	16,4 miljardit mk.
1923. a.	3,4 „ „	19,1 „ „
1924. a.	3,5 „ „	24,0 „ „
1925. a.	4,3 „ „	26,9 „ „
1926. a.	4,4 „ „	23,4 „ „

Suurtööstuse nettotoodang näitab tähelepanuväärt suurenemist, vaatamata suuremale murrangule, mida tööstus on pidanud läbi tegema ja mis väljendub tööstusettevõtete arvu liikumises: 1920. a. oli suurtööstusettevõtteid 122, 1924. a. — 279 ettevõtet, 1925. a. — 252 ja 1926. a. — 240 ettevõtet. Ka tööliste arvu liikumises peegeldub üksikute tööstusharude „kohanemine“: nii oli 1922. a. metallitööstuses üle 6000 töölise, 1926. a. ainult 3800 või ligi 3000 vähem. Ka väiketööstus on üle elanud raskeid aegu. 1921. a. oli 2125 ette-

*) Põllumajandusaasta — 1. maist kuni 31. aprillini.

võtet, 1925. a.—1100 ettevõtet. Siin tuli kriis enne kui suurtööstuses, kuna riiklikud krediidid väiketööstuseni ei küüinud, ja nii lõpetasid paljud oma tegevuse, kuna teised elujõulised edasi arenesid kesktööstusettevõteteks. Kindlat arengut näitab ainult kesktööstus, mis töötab peaaesjalikult siseturule: kesktööstuse ettevõtete arv on suurenenud järjekindlalt: 1920. a. — 950 ettevõtet, 1925. a. — 2145 ettevõtet. 1927. a. suuremaid muudatusi enam tööstusettevõtete arvulises liikumises oletada ei või, kuna, nagu tähendatud, on murranguaeg läbi.

Põllumajanduse kogutoodangu suurenemine on tingitud nii viljakasvatuse pindala kui ka toodangu kasvust, eriti aga karjakasvatuse arengust. Vaatamata viimaste aastate halbade põllumajandusliikude aastate peale loomade arv on suurenenud:

	1920. a.	1927. a.
veiste arv	465.100	633.900
lehmade arv	249.795	386.700
sigade arv	266.646	354.400
lammaste arv	551.536	666.700
hobuste arv	167.550	229.500

Sealjuures on suurenenud viljatoodang: 1919—1923. aasta keskmine saak — 1767 milj. toiduüksust, 1924—1927. a. keskmine saak 1888 milj. toiduüksust. Samuti on suurenenud märksa lehmade piimatoodang; nii saadi keskmiselt piima ühelt kontrollkarja lehmal 1922/23. a. 4638 n., 1925/6. a. — 5600 n., kusjuures võirasva % suurenes 3,58% kuni 3,63%.

Põllumajanduse areng näitab seega võrdlemisi suuri saavutusi vaatamata asjaoludele, et agraarreform suurimaks murranguks meie põllumajanduses osutus ja umbes 30.000 uut majapidamist veel kaugeltki ei ole suutnud täit tootmisvõimet saavutada, et põllumajanduses talituskapitali puudus äärmiselt raskelt tunda annab ja et viimaste aastate viljasaagid võrdlemisi kehvad on olnud. Ka langesid põllumajandusliikude saaduste hinnad viimasel kahel aastal maailmaturul, eriti lina-, või- ja pekonihinnad.

Suuremaks majanduslikuks saavutuseks tuleb lugeda, et Eesti rahvusvaheline maksubilanss on 1926. aastal lõpnud aktiivselt ja ei ole kahtlust, et ka möödunud aasta bilanss samuti on aktiivne. Rahvusvahelise maksubilansi tähtsama osa moodustab väliskaubandus.

Väliskaubanduse üldlähikäik on suurenenud 1172 milj. margalt 1919. a. kuni 20.221 milj. mk. 1927. aastal. Sealjuures on sisse- ja väljaveo vaherkord kujunenud aastate jooksul järgmiselt:

	Sissevedu milj. mk.	Väljavedu	Väljaveo ülekaal + Sisseveo ülekaal —
1927. a.	9.643	10.578	+ 935
1926. a.	9.557	9.638	- 81
1925. a.	9.655	9.665	+ 10
1924. a.	8.204	7.866	--- 338
1923. a.	9.332	5.712	--- 3.620
1922. a.	5.589	4.812	--- 777
1921. a.	4.483	2.287	--- 2.196
1920. a.	1.395	1.229	- 166
1919. a.	783	389	- 394

Väliskaubanduse lähikäik ei ole küll viimasel kolmel aastal erilisel suurenenud, eriti sissevedu, millist nähtust püütakse seletada rahva ostujõu langusega, mis aga ekslik, sest ei arvestata hindade langusega, mis viimaseil aastail maailmaturul väga suur oli ning mis võimaldas suuremal määral kaupu sisse vedada, ilma et lähikäik oleks suurenenud väärtuse järele.

Kuni 1925. a. püsib väliskaubanduse bilanss passiivseks, kuna 1925. a. muutub ta aktiivseks ja lõpeb isegi 1927. a. 935 milj. väljaveo ülekaaluga. Sisse- ja väljaveetavate kaupade koosseisus on aastate jooksul näha mitmesuguseid suuremaid muudatusi. Nii veeti sisse miljonites markades:

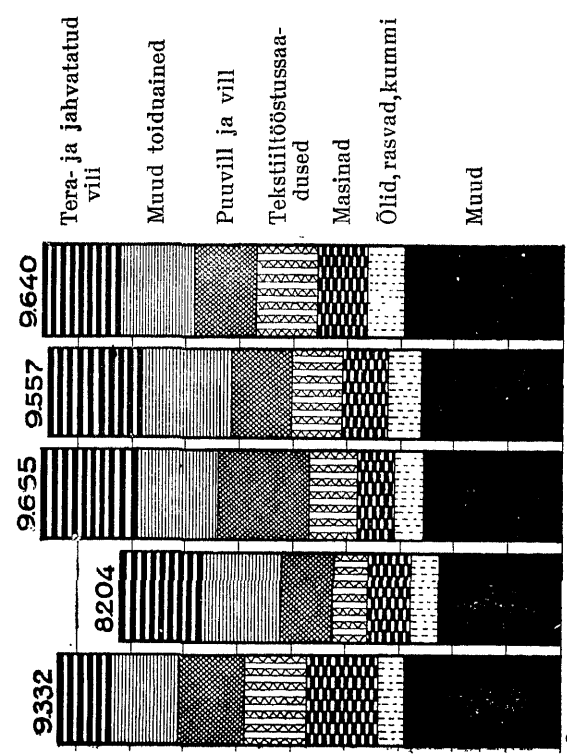
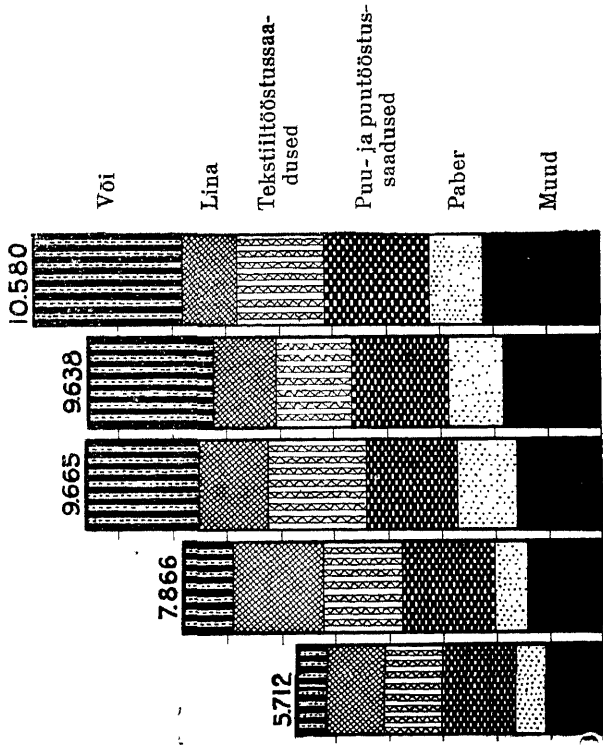
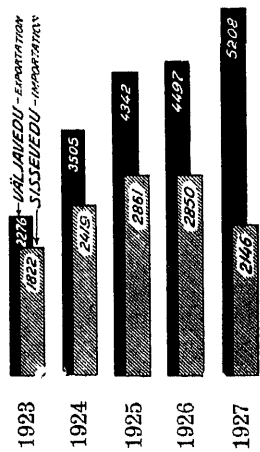
	Toidu-maitseain.: Toorain.: Valmissaadusi:
1922. a.	1.635 866 3.087
1923. a.	2.268 1.941 5.121
1924. a.	3.029 1.719 3.455
1925. a.	3.295 2.542 3.816
1926. a.	3.430 2.044 4.077
1927. a.	2.818 1.770 5.051

Toidu- ja maitseainete osatähtsus üldsisseveos on kõikunud 25—35% üldsisseveost ning möödunud aastal on ta märksa väiksem eelmisest aastast. Ka toorainete rühmas on näha suuremaid kõikumisi, mis osalt seletatav hindade konjunktuuriga, osalt tööstuse seisukorraga (välisellimised jne.). Valmisaineid on veetud sisse suhteliselt rohkem eelmistel iseseisvuse aastatel, kuna järgmistel aastatel nende sissevedu teataval määral on vähenenud, välja arvatud möödunud aasta, kus mitmesugused suuremad erakorralised nõuded valmissaaduste sissevedu suurendasid (raudteeroopad jne.).

Toome väljaveo kohta samad andmed (milj. mk.):

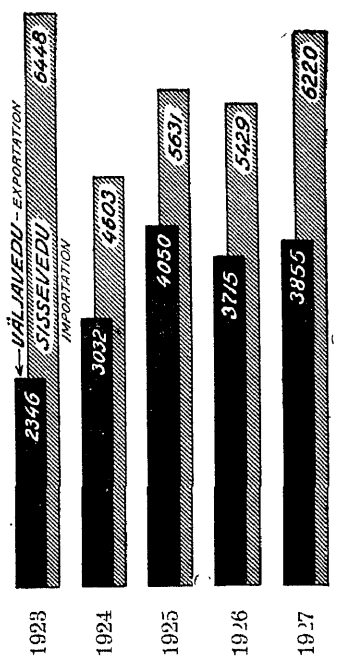
	Toidu-maitseain.: Toorain.: Valmissaadusi:
1922. a.	1.270 1.696 1.762
1923. a.	903 2.374 2.801
1924. a.	1.469 3.332 2.969
1925. a.	2.769 2.790 3.942
1926. a.	2.983 2.908 3.646
1927. a.	3.852 3.054 3.523

Põllumajandussaaduste sisse- ja väljaveedu (miljonites markades).

Sisseveo koosseis 1923.—27. a. (milj. markades).

Tööstusainete sisse- ja väljaveedu (miljonites markades).

Väljaveo koosseis 1923.—27. a. (milj. markades).

Väljaveo alal on suurenenud väga tunduval määral toidu-maitseainete väljavedu; suurenenud on ka toorainete ja valmisaduste väljavedu. Väljaveo- ja sisseveo-ainete koosseisu näitavad piltlikult diagrammid, samuti põllumajandus- ja tööstussaaduste sisse- ja väljaveo vahekordi.

Väliskaubanduse, samuti meie maksubilansi seisukorraga on tihedalt seotud meie kaubalaevastiku arenemine. Kahjuks ei näita andmed kuigi nimetusväärilist juurekasvu meie kaubalaevastiku tonnaazis. Nii oli meil aurulaevu 1924. a. — 37.778 netto regist. tonni, 1926. a. lõpul — 38.653 tonni. 1927. a. on siiski paar suuremat laeva juure muretsetud. Laevade netto-sissetulek on kasvanud 1924. a. 223,5 milj. m. kuni 272,5 milj. margani 1926. aastal.

Eesti rahanduse seisukord on stabiilne; kahel viimasel aastal on rahakurss püsinud täiesti kindlana; liikveloleva paberraha hulk on küll tõusnud 1924. aastal 3.562 milj. margast kuni 3.929 milj. margani, kuid samal ajal on katte % raharingvoolust kasvanud 36,6% kuni 52,9%. Üldine laenude summa pankadest on kasvanud järgmiselt: 1921. a. oli laene 1.318 milj. mk., 1924. a. — 7.580 milj. mk. ja 1926. a. — 9.788 milj. marka. Viimasest summast oli 6.049 milj. marka Eesti Pangast, 3.739 milj. mk. erapankadest. Eesti Panga laenudest oli antud (1926. a.) 2.525 milj. marka tööstusele, 1.171 milj. mk. kaubandusele, 702 milj. mk. rahaasutistele, põllumajandusele 416 milj. mk., omavalitsusasutistele — 488 milj. mk., ehituste peale — 173 milj. mk., laevanduse ja õhusõidu peale — 75 milj. mk. jne. Rahaturu seisukorra paranemist iseloomustab ka hoiusummade kasvamine: nii on kasvanud hoiusummad erapankades 550 milj. margast 1921. a. kuni 1.749 milj. margani 1925. a. ja 2.829 milj. margani 1927. a.; samuti on suurenenud hoiusummad ühistegelistes rahaasutistes ainult ühe aasta jooksul 1926. a. — 698 milj. mk. kuni 1.090 milj. margani 1927. aastal.

Nii üldmajanduslikku konjunktuuri kui ka suurel määral rahanduslikku seisukorda iseloomustavad suurel määral ka hindade liikumise indeksid, eriti aga elumaksumuse indeks. Elumaksumuse indeks näitab, et tõustes 1925. aastal, võrreldes 1922. aastaga, kuni 134 (34% tõusu), ta järgmisel, 1926. aastal langeb 133-ni ja 1927. a. — 132-ni, kusjuures toiduainete indeks näitab veel suuremat langust, nimelt — 135,4 pealt 1925. aastal 128 peale 1927. a.

Riigimajandamises näeme riigi eelarve täit-

mist tulude ülekaaluga 1922. aastast, kuna kolm esimest aastat lõppesid kulude ülekaaluga. Sealjuures on antud riigi eelarvest üheksa aasta jooksul 4.775 milj. marka laenudeks ja operatsioonifondideks, millistest tagasi makstud kõigest 1834,6 milj. mk. või ligi 3 milj. marka on eelarvest antud laene, mis peab tagasi tulema aastate jooksul.

Loodusvarade ja maapõue varanduste kasutamise alal on suurimana saavutusena põlevkivi tööstuse areng. Nii oli põlevkivitööstuse toodang 1920. aastal 46 tuh. tonni, 1926. a. 431 tuh. tonni, 1927. a. on küll toodang veidi vähenenud, kuid möödunud aastal on ka esmakordselt mindud üle maa-aluste kaevanduste süsteemile, kusjuures riiklik põlevkivitööstus saavutas 82,5% toodangust maa-alusest kaevandusest. Põlevkivitööstuse tähtsust iseloomustab kõigepealt tema tähtsus kodumaa tööstuse kütteinena; nii tarvitati tööstuses põlevkivi kütteinena 1920. a. ainult 3,3%, kuna 1925. a. juba 36,2% kütteinete tarvitamisest kaeti põlevkiviga. Ka põlevkivi ümbertöötamise alal on saavutatud suuri tagajärgi, mis annab lootust, et põlevkivitööstus lähemal aastail omandab erilise kiire arengu.

Suurimaks loodusvaraks on Eestis ka mets. Eestis moodustavad metsad peaaegjalikult riigivaranduse - 945 tuh. hektaarist on riigimetsade pindala 755 tuh. ha. Kuigi metsi on kasutatud esimestel iseseisvuse aastatel veidi rohkem kui õigustatud aasta raienormi järele, suurem erakorraline etteraiumine sündis 1925. aastal, kuid viimastel aastatel on raielunki märksa vähendatud ning ühes sellega ka metsakasutamine rajatud kindlale aastasele raienormi alusele. Riigimetsamajandamise tulud on kasvanud järgmiselt: 1920. a. — 104 milj. mk., 1921. a. - 278 milj. mk., 1922. a. -- 543 milj. mk., 1923. a. 649 milj. mk., 1924. a. - - 864 milj. mk., 1925. a. — 841 milj. mk., 1926. a. -- 749 milj. mk.

Arvestades ettetoodud andmetega võime öelda, et on möödunud raskemad ajad, mida tekitasid suurel määral liig optimistlikud lootused ja liig suur ettevõtlikkus; oleme jõudnud välja reaalsele ja kainele tasapinnale, mis kindlustab edu meie majandusarengus, kui mitte niivõrra kiiret kui soovitud, siis igatahes kindlat ja püsivat.

A. Pullerits,

Riigi Statistika Keskbüroo direktor,
Rahv. St. Instituudi liige.

Kuidas tõlgitseda tulumaksuseaduse § 38?

R. Berendsen.

Tulumaksuseaduse § 38 ütleb järgmist:

„Kõik isikud ja asutused (siin hulgas ka valitsuslikud) on kohustatud iga aasta hiljemalt 15. veebruariks linnas — kohalikele maksuinspektoriile, maal — valla või alevi tuluhindamiskomisjonile teatama kindlaksmääratud vormi järele kõigi isikute täieliku nimekirja, kes neil eelmisel aastal palka, paiukit või mõnd muud tasu saanud.“

Esimesel pilgul näib kogu küsimus õieti lihtne olevat: iga isik ja asutus peab hiljemalt 15. veebruariks vastavale maksuasutusele teatama, kellele ja kui palju ta möödunud aastal kas palka või muud tasu maksnud.

Tegelikus elus tekib aga selle paragrahvi täitmisel raskusi. Paljud isikud, ka äriettevõtted, ei pea raamatuid (tulumaksuseadus neid ka selleks ei kohusta), nii ei ole neil aasta lõpul enam teada, kellele ja kui palju nad mitmesuguseid tasusid on maksnud. Palgad ja paiukid — need on teised asjad, need teevad suuremaid summasid välja, neid makstakse kas alalistele teenijatele või isikutele, kes teenistuslikus vahekorras maksumaksjaga seisnud. Neid on kerge meelest pidada, need ei unune. Täiesti õigustatud on nõudmine, et palgad ja paiukid maksjate poolt üles antaks, sest kuidas siis teisiti palgasaajate tulusid kindlaks teha, nad ise võiksid need jätta üles andmata ja tulumaksust seega täiesti vabaneeda. Ometi on tulumaksuseaduse otsekohene mõte, et iga kodanik, kellel peale elatismiinimumi mingi tulu oli, selle pealt ka riigile tulumaksu peaks maksma.

Teistiti on lugu n. n. tasudega. Kõigepealt tuleb kindlaks teha, mis mõtleb tulumaksuseadus sõna „tasu“ all. Voorimehele, kes puid veab, ei maksta palka, vaid makstakse tasu. Kas kuulub sarnane „tasu“ ülesandmisele? Advokaat saab asjaajamise eest tasu, peab siis iga advokaadi tarvitaja selle tasu maksuametile deklareerima? Tasu saavad veel arstid, ämmandad ja paljud teised vabakutselised. Nõnda, et kui tasumaksjad kõik sarnased tasud maksuametitele peaksid teatama, viiks see raskesse seisukorda, sest aasta lõpul ei mäleta vist küll paljud, kui palju ja kellele nad aasta jooksul üht või teist tasu maksnud.

Vaevalt mõtles ka seadusandja sõna „tasu“ all sarnaseid tasusid, millest ülemaal kõne. Minu arvates mõeldakse § 38 sarnast tasu, mida pikemaajalise töö või tegevuse eest makstakse, teiste

sõnadega — tasu, mis asendab palga. Riigikogu liikmed ei saa meil palka, vaid tasu (vaata Riigikogu liikmete tasu- ja sõidurahaseadus, „Riigi Teataja“ nr. 34 — 1926. a.). Sarnased tasud kuuluvad tingimata maksuametitele ülesandmisele ja tulumaksu alla. Terves reas akt-siaseltsides, uhingutes ja ühisustes saavad juhatuse liikmed tasu, ühelgi ei tule mõttesse neid tasusid jätta teatamata.

Samal seisukohal pidi ka rahaministeerium püsima, kui ta tulumaksulehe vormi kinnitas. Seal räägitakse teenistus- ja töötasu-tuludest. Koguni eraldatud on tulud juhuslikust tööst ja teenistusest. Sellest tuleb järeldada, et maksjate poolt ülesantavad tasud käivad pikemaajaliste ja perioodiliste, mitte aga juhuslike tasude kohta.

Ühe jaoskonna maksuinspektor on käesoleval aastal erilist agarust üles näidanud ja hakanud nõudma, et näiteks metsaäripidajad ka kõik need tasud üles annaksid, mis nad vedude eest juhuslikult maksnud. Sarnane nõudmine näib liialdatud olevat. Kui äripidajal raamatud puuduvad, siis ei saa ta ka parima tahtmise juures seda nõudmist täita, ja kui tal ka ärraamatud olemas, siiski on tal raske seda täita. Võib ju enesele ette kujutada, kui palju aega ja tüli see nõuab, kui iga viimase veovoorimehe kohta ettenähtud vormil tuleksid need teated kogu aasta kohta välja kirjutada! Mõnel ärimehel tuleks sel korral eriti maksuameti nõudmistele rahuldumiseks eritööjõud ametisse võtta. Kas meie majandus aga seda välja kannatab, on teine küsimus.

Otsekoheste maksude peavalitsus, kui maksuinspektorite otsekohene ülemus, peaks selles asjas selge ja kõigile arusaadava seletuse andma, mida tulumaksuseaduse § 38 ettenähtud tasude all tuleb mõista. See seletus tuleks kõikidele teadmiseks avaldada, et ka maksumaksjatel oleks teada, milliseid tasusummasid nad peavad deklareerima, milliseid mitte. Võib ju juhtuda, et mõni „agar“ maksuinspektor nende vastu, kes kõiki väljamakstud tasusummasid pole teatanud, tulumaksuseaduse § 75 tarvitusele võtab, mis rahakaristuse 1—20 kroonini ette näeb. Kas sarnast sekeldust ja protsesse on vaja? Tulumaks praegusel kujul annab nii paljudele pahandustele ja rahulolematustele põhjust, kui neid viimaseid maksuametid ise veel oma liialdatud nõudmistega tikuvad „süvendama“, siis õonestavad nad seega kodanikkudes riigiarmastust. See oleks halb ja sellest tuleb hoiduda.

Päevaküsimusi meie tööstuses.

Viimastel möödunud kuudel on kodumaa tööstuse elus kerkinud üles küsimusi, mis meie majanduselust laiemaulatusliku tähtsusega ja selle tõttu üksikasjalikumalt valgustust vajavad.

N a h a t ö ö s t u s e s .

Üheks suuremaks tööstusharuks on meie seisvuse päevil kujunenud nahatööstus, missugune aastaastalt oma toodete hulga kui ka nende väärtuse alal järjekindlalt arenedes ja mitmekesistudes valmisnaha ja selle toodete sissevoo peaaegu on paraliseerinud. Selle seisukorrani pole nahatööstus jõudnud raskusteta ja kergelt, vaid ta on olnud sunnitud pidama visa võitlust välismaade vana ja kogemusrikka tööstusega ning seejuures ise ühtlasi täiendama end, õpetama töölisi võtma tarvitusele uusi tööviise ja kohanema moodsa aja nõuetele. Ei saa öelda, et selleks valitsus oma kaasabi oleks keelanud, vaid seda on antud, ehkki mitte igakord soovitava määral. Viimasel ajal on aga siiski tundemärke avalikuks tulnud, mis lubavad oletada, et tänini valitsenud heatahtlikkus meie nahatööstuse vastu kipub kaduma.

Välismaa võistluse surve ja tahtes oma tooteid väärtuslikult parandada, samuti ka toodete sortamenti mitmekesistada ning tarvitusele võtta moodsamaid tööviise, mis muuseas ka nahaparkimistööd kergemaks ja puhtamaks muudavad, hakkas meie nahatööstus umbes 1924. a. oma tööviise parandama ning võttis tarvitusele moodsa aja keemilise nahaparkimisviisi, kus parkainetena tarvitusel juba varem kokkuseatud ja patenteeritud ained. Et viimaseid kodumaal ei valmistata ja neid välismaalt sisse tuues väga kõrge sisseveotollimaksu alla arvati, pöörsid suuremad nahavabrikud raha- ja kaubandus-tööstusministeeriumide poole palvega lubada keemilisi nahaparkimisaineid maksustada sama tollimaksuga, millega maksustatakse taimeriigi parkaineid. See palve leidis rahuldamist ja 1926. a. 26. märtsil võttis riigikogu vastu tollipõhitariifide muutmise ja täiendamise seaduse, millega tollipõhitariifide § 124 pkt. 3 täiendati märkusega: selle punkti järgi tollitakse ka igasugused keemilised nahaparkimisained kaubandus-tööstusministeeriumi eritunnistuse põhjal. Selle tagajärjel hakkas ka kaub.-tööstusministeerium vastavaid tunnistusi nahavabrikutele välja andma ja need tunnistused leidsid tolliametkonna tunnustamist ning tunnistuses nimetatud ained tollitati tollipõhitariifi § 124 pkt. 3 kohaselt alandatud tollimaksuga. Säärane olukord ei kehtnud

aga kaua. Juba 12. märtsil 1927. a. oli tolliametkonnal asjas oma vaatekoht ning ta arvas, et keemiliste nahaparkimisainete alla tulevad arvata ainult sääraseid ained, mis muudes tollipõhitariifi §§ ja pktides nimetatud, ning ainult ained, mis otsekohe kitsamas mõttes nahaparkimiseks lähevad, kuna ained, mis määratud naha eel- ja järelparkimiseks, peitsimiseks, karva mahavõtmiseks, määrimiseks jne., ei tohiks kuuluda tollipõhitariifi § 124 pkt. 3 alla. Tollikomitee, kelle lahendamisele ülesvõetud küsimus anti, pööris kaub.-tööstusministeeriumi poole, järele pärides tema seisukohta. Kaubandus-tööstusministeerium teatas tollikomiteele, et moodsad nahaparkimise viisid ei luba nahaparkimises teha kategoorilisi vahesid ja ära määrata, millised tööd ja ained just nahaparkimiseks tulevad nimetada, vaid sellena tuleb võtta terve rida töid ja protsesse, mis omakeskel nii tihedalt ühenduses ja seotud, et ühe ärajätmine enam kõlbulikkude ja turunõuetele vastavat kaupa ei anna. Seepärast tulevad ka kõik keemilised ained, mis teatud tööviisi tarvitamine nahaparkimises vajab, lugeda tollipõhitariifide § 124 pkt. 3 alla kuuluvaks. Selle seisukohaga ühines ka tollikomitee ja tunnistas sel puhul vaicluse all olnud kauba keemiliseks nahaparkimisaineks. Võis loota, et nimetatud otsus põhimõtteliselt küsimuse ka tuleviku peale ära otsustas, sest on ju tollikomitee tolliasjanduse alal seletuseandja. Kahjuks ei ole asi nii ja nagu näib, valitseb tolliametkonnas ses küsimuses täieline segadus ja vastolu, sest möödunud aasta septembrikuul ei tunnustanud Tallinna peatolliamet kaub.-tööstusministeeriumi tunnistust parkimisõli asjas, ehkki tema sama oli asjas väljaantud tunnistuse juulikuul oli tunnustanud ning oli tollipõhitariifi § 124 pkt. 3 järele tollitanud. Sarnaseid juhte on hiljem veel mitmel puhul olnud ja asi on läinud juba nii kriitiliseks, et nahatööstus on sunnitud endiste tööviiside ja ainete juure tagasi pöörama, mis muidugi toodete väärtuse, hinna ja vabriku töö peale oma halbu tagajärgi ei jäta ilmutamata. On pöördud vastavate märgukirjadega kaub.-tööstusministeeriumi poole ja palutud riigikohut tolliametkonna seadusevastased otsused muuta, kuid on ju teada, et nii pea sääraseid küsimusi ei lahendata ja peab ootama, seda aga ei luba ei töö ega turg.

Arusaamatuks jääb siin tolliametkonna tegevius kogu selles küsimuses. Seadusega on pandud maksma õigus keemilisi parkaineid alandatud tollimaksuga kaubandus-tööstusministeeriumi

eritunnistusega saada. Tollikomitee ise ühineb kaub.-tööstusministeeriumi seisukohaga, et tollimaksu alandamise alla kuuluvad ka need keemilised ained, millised tollitariifis eripunktides ette nähtud; mõni aeg talitatakse ka sellekohaselt, kuid hiljem toimitakse jälle teisiti ning võetakse endale õigus, mida seadus ette ei näe ja tühistatakse kaubandus-tööstusministeeriumi poolt väljaantud tunnistus. Võiks veel lubada, oleks mõisteta, kui tunnistus tühistatakse vormilise külje poolest, aga tühistada sisuliselt, see ei ole mõisteta. Milleks siis üldse mahutada seaduse nõuet kaubandus-tööstusministeeriumi tunnistuse hankimiseks, kui neid soovikorralt võib tühistada ja mitte tunnustada. Milleks peavad siis töösturid kaubandus-tööstusministeeriumi ametnike tülitama palvetega tunnistuse saamiseks, kui viimaseid võib ka mitte tunnustada. Usun, et see asjaolu ei tohiks kaub.-tööstusministeeriumile olla ükskõik, ja et tema oma prestiiži ja kodumaa nahatööstuse õigustatud huvide ning seadusliku õiguse päästmiseks ja jaluleseadmiseks ei jäta samme astumata.

Möödunud aasta jooksul ilmusid meie turule peamiselt Rootsist ja Soomest sisseveetuna riidest kingad kummist taldade ja kontsaga. Sääraseid kingi suudab ka kodumaa jalanõudetööstus valmistada, kuid et tema nii riide kui ka kummi ja selle sideaine eest peab maksma võrdlemisi kõrget sisseveotollimaksu, siis ei suuda ta välismaadelt sisseveetud kingadega hinna alal võistelda. Pealegi on sisseveo tollimaks nendelt kingadelt niivõrd väike — umbes 50 mk. paarilt — et see mingit kaitset ei paku, sest neid kingi tollitakse kui kalosse. Et neid kingi aga aasta jooksul umbes 20.000 paari sisse veetakse ja see hulk rohkem kui üheks kuuks meie saapavabrikutele tööd annaks, siis ei ole meie tööstusele mitte ükskõik, kui tema vähest tööd veelgi sunnitakse vähendama. Pealegi on see võrdlemisi tunduv välisvaluuta kaotus meile, neid kingi müüakse 800 mk. paar. Oletame, et välismaa vabrik müüb neid 600 mk. paar, siis annaksime aastas nende kingade eest välja ca 12.000.000 mk. Nende asjaolude tõttu on tungivalt vaja, et kõne all olevate kingade sisseveo tollimaksu kõrgendataks määrani, mis ette nähtud harilikude jalanõude kohta.

Põllutööstusministeerium on vabariigi valitsusele teinud ettepaneku ära kaotada väljaveomaks toornahkadelt. Ettepaneku tegija väidab, et väljaveomaks toornahkadelt tulevat kasuks ainult paarile suurele nahatööstusele, kes aga jalanõude hindade alal tarvitajale sugugi vastutulelik ei olevat ning kodumaa tööstuses valmistatud jala-

nõud olevat hinnalt ikka kallimad kui mujal maailmas. Väljaveomaks toornahkadelt ei toovat riigikassale kuigi palju sissetulekut, olevat aga toornahakaupmeestele üheks ettekäändeks odava hinna maksmiseks põllumehele toornaha ostul.

Tänini on meil olnud maksmas põhimõte, et kõik kodumaa toorained tulevad koha peal ümber töötada ja väärtusliku kaubana turule saata. Põllutööstusministeeriumi ettepanek näib aga selle põhimõtte olevat ära unustanud ja ignoreerib kodumaa tööstuse huve täiesti, temal on nähtavasti teadmata, et meie nahatööstus 1.200 tööli- sele tööd annab ja need aastas rohkem kui 100.000.000 mk. töötasu saavad. Meie väliskaubanduse statistika näitab, et meie nahatööstus kodumaalt tarvilisel määral loomanahku ei saa, vaid neid välismaalt veel juure peab ostma, kuid samal ajal saadab nahatööstus ümbertöötatud nahka pea samas väärtuses välja kui toornahku sisse veetakse. Aasta jooksul aga ulatub nahatööstuse toodang kaugelt üle 900.000.000 mk. Tähendab, summa on tähelepanu väärt ja tema puudumine meile tundub. Kuid oletame, et põllutööstusministeeriumi ettepanek leiab vastuvõtmist ja väljaveomaks toornahkadelt ära kaotatakse. Siis satuks meie nahatööstus toornahkade saamise suhtes täielikult maailmaturu mõju ja tujude alla ja milliseid kombinatsioone seal tehakse, see on enam-vähem igale teada, kes veidigi nahaturgu on võinud jälgida. Otsekohe tõusevad naha ja tema toodete hinnad siseturul ja võistlus siseturul välismaa toodetega muutub täiesti võimatuks, välisturud kaovad meie nahatööstusele muidugi, sest kodumaa nahatööstus peab parkimisaineid välismaalt ostma, veo- ja sisseveotollimaksu maksma ja temale ei maksta väljaveo preemiaid ega pole temal odavaprotsendilist krediiti kasutada. Samuti on lootus jalanõude hinna alandamiseks asjatu, sest kui kaob siseturult kodumaa tööstus, siis mõistab välismaa tööstur juba hindu määrata ja võtta; selleks ei puudu meil näiteid ega juhte.

Uskuda, et väljaveomaksu ärakaotamisel põllumees toornaha eest hakkab saama kõrgemat hinda kui tänini, on kergemeelsus; seda tõendab väga selgesti asjaolu, et 1927. a. kevadel alandati väljaveomaksu vasikanahkadelt ja loodeti, et põllumees selle tõttu vasikanaha eest kõrgemat hinda saab, kuid tänini pole olnud märgata, et lihunik või naha ülesostja põllumehele naha eest oleks rohkem maksnud.

Lõpuks ei saa ka märkimata jätta asjaolu, et põllutööstusministeerium esineb oma ettepanekuga just samal ajal, mil välismaal päevakorrall on

toornahkade väljaveokeelu maksmapanemise küsimus, näit. Saksamaal ja Tšehhoslovakkias (viimasel maal ongi keeld maksuma pandud). Kah-

juks on meil aga teisiti ja teised arusaamised; meie loodame aga, et vabariigi valitsus põllutööstusministeeriumi vaate- ja seisukohti ei jaga.

(Jürgne)

Veel kord Vene riigi väärtpaberitest.

Küsimust tuleb ometi kord liigutama hakata.

„Kaub.-tööstuskoja Teatajas“ nr. 3 k. a. eest kirjutab M. P. Vene riigi väärtpaberitest.

On lugemata kordi puudutatud nende väärtpaberite maksvastunnistamise, samuti ka Vene endisse riigihoiukassasse antud hoiusummade väljamaksmise küsimust küll meil, kuid veel rohkem välismail. Aga vist küll esimese katsena on hiljuti lehtede teatel Saksa ja Prantsuse valitsuste vahel läbirääkimised käimas Vene kreditoride rahvusvahelise konverentsi kokkukutsumiseks, et Vene võlgade sissenõudmiseks ühist Euroopa poliitikat luua.

Oleks ometi viimane aeg selles asjas mõjuvat ülesastumist rahvusvahelises ulatuses õhutada hakata. Ei saa ometi leppida sellega, et Nõukogude Vene valitsus võõraste varandusi konfiskeerib ainult seepärast, et ta revolutsiooni teel võimu juure pääsis? Aga, Issand halasta, siis võib ju iga revolutsiooni järel uus valitsus endisi võlgu eitada, ja nii ei oleks ei Leedul ega Poolal, mõnel Balkani riigil ega Mexikol ja ka veel paljudel riikidel mingit tarvet oma riigivõlgasid tunnustada. Edasi, kui see juba moes on, mis häda pärast peaks siis Eestigi oma võlgade tasumisega vaeva nägema: instseneerime „revolutsiooni“ ja vilistame oma võlgade peale. Ja viimaks kas on sedagi vaja. Üks valitsus tegi laenu, nüüd on teine seal, see ärgu tunnistagu oma eelkäija tehet ning asi on toosis. Näete, kuhu me viimaks välja jõuame, SSSR ilma vaadet riigivõlgade suhtes loogiliselt edasi arendades. Kas ei peitu siin äärmine hädaoht kogu töötava ning edasirühkiva inimkonna jaoks? Mida ja keda võib ning peab veel usaldama, kui enam kohustusi, mida riigid enda peale võtnud, usaldada ei või?

Saksa ja Prantsuse valitsuste algatust, kui teade tööle peaks vastama, peab südamest tervitama. On kõikide riikide kohus, kelle alamad Vene väärtpaberite ning teiste rahaliste kohustuste tühjastunnistamisest kahtju kannatavad, nende kannatajate õiguste jaluleseadmiseks kõigi võimalikkude abinõudega välja astuda. Üksi on siin ühel mingil riigil, isegi kui ta Põhja-Ameerika Ühisriigid on, raske, jah, vist võimatu midagi ära teha. Aga koos teistega peab mõjuda

võima. Kahtlematult. Ühendus teeb kindlasti siingi tugevaks.

Oma ülalmainitud kirjutuses ütleb M. P., et K.-t.-koja juriskonsuldi algatusel toimitud pöördumisel rahaministri poole Eesti kodanikkude õiguste kindlustamise asjas Vene väärtpaberite küsimuse korraldamisel härra minister vastanud, et tema ei leidvat praegu veel võimalikuks ametlikult kodanikke avalikkude kuulutuste kaudu üles kutsuda oma nõudmisi registreerima, sest et see võiks arvamisi tekitada Vene võlgade peatsest tasumisest.

Peab ütlema, et neid registreerimisi on juba vähemalt kaks, kui mitte rohkem kordi, toimetatud. Esimest korda registreerisid Vene kreditoride nõudmisi Eestis Saksa okupatsioonivõimud 1918. a. kevadel. Nii esitas nende ridade kirjutaja omad nõudmised — selleks olid erilised lehed trükitud — tähendatud aasta 1. mail Tallinna börsikomitee ruumes selleks määratud ametnikule, mille juures mingid lõivud tasuda tulid. Oleks ülihuvitav teada, mis tegid okupatsioonivõimud nende nõudelehtedega. Võib olla, on nad praegugi börsikomitee arhiivis alles. Sarnasel korral oleksid ühed registratsioonianndmed juba seal olemas.

Teine registreerimine sündis 1920. a. alul Eesti võimude poolt rekvireerimise ja sõjakahjude hindamiskomisjoni kaudu. Isiklikult esitasin oma vastava palve ühes 13 lisandiga tähendatud komisjonile 1920. a. 28. jaanuaril. Võib kindlasti oletada, et vaevalt küll ükski Eesti vabariigi kodanik, kellel Vene vastu nõudmisi, jättis kasutamata juhust oma nõudmisi ette panna. Nii on Eesti vabariigi võimudel kui mitte kahed, siis vähemalt ühed andmed selle kohta, mis meie kodanikel Venelt nõuda on, ja veel kord uusi andmeid koguda oleks vaevalt vaja, enne kui otse raha väljamaksmine teostuda võib, mis muidugi ainult tõendavate dokumentide ettepanemisel võimalik on. Aga millised ning kui suured need nõudmised on, see on riigil teada ning sellega tuleks opereerida hakata. Veel enam: valitsus ei ole siiani mäletatavasti poole sõnagagi avalikkust informeerinud, kas ja mida tegi ta 1920. a. kogutud andmetega. Aga ometi oleks ta am-

mugi pidanud ütlema, milliseid samme ta oma kodanikkude õiguste jaluleseadmiseks on astunud.

Asja on liigutama hakatud. Ärgu jäägu meiegi valitsus külmalt pealt vaatama! Taotagu rauda, kuni ta kuum on!

Kodanik.

Prantsuse-Ameerika tollitüli.

Prantsuse-Saksa kaubandusleping, mis sõlmiti peale pikki ja vaevalisi läbirääkimisi, avaldas ettenähtud kombel oma mõju Prantsuse kaubalepinguliste suhete peale teiste maadega selles mõttes, et rida maid otsekohe oma rahulolematust avaldas ja Prantsusmaaga olemasolevate lepingute revideerimist nõudis. Nende maade hulgas on Ühisriigid, Belgia, Šveits, Tšehhoslovakkia. Teravama kuju on võtnud lahkuminek Ühisriikidega

Prantsusmaa, kes teatavasti seni on keeldunud oma kaubanduslikkudes vahekordades enamsoodustuse põhimõtet tunnustamast, oli sunnitud Saksamaale tegelikult enamsoodustuslikku ümberkäimist lubama, kuid tõstis seejuures ühtlasi tunduval määral oma minimaaltariifi, dekreediga 30. aug. 1927. Vastavalt sellele tõusis ka üldtariif, mis 1921. aastast pärit määruse põhjal peab vastama neljakordsele minimaaltariifile. Kaubanduslikud suhted Prantsusmaa ja Ameerika vahel, keda ei seo mingi kaubandusleping, olid seni korraldatud ühepoolsete (unilateraalsete) aktide läbi. Nimelt oli Prantsusmaa kahe dekreediga 1910. aastast teatud Ameerika kaupadele (kaks nimekirja A ja B) tegelikult lubanud oma minimaaltariifi tollimäärad, kuna 1921. aastal kindlaksmääratud 4-kordsest üldtariifist, jällegi valitsuse dekreediga, Ameerika kaubad vabastati. Nii käis seni üks teatud vähem arv Ameerika kaupu Prantsusmaale sisseveol minimaaltariifi alla, kuna suurem hulk neist enne 1921. aastat maksnud üldtariifi järele tolli maksid. See seisukord muutus Saksa-Prantsuse kaubanduslepingu allakirjutamisega, mille puhul, nagu eelpool öeldud, Prantsusmaa oma minimaaltariifi tõstis (määrus 30. augustist 1927). Ameerika kaubad langesid seejuures üldtariifi alla, mis 300% minimaaltariifist kõrgem (välja arvatud piiratud arv Ameerika kaupu, mis 1910. aastast päritolevates nimekirjades loetletud). See uus seisukord asetab loomulikult Ameerika sisseveo ebasoodsasse seisukorda Saksamaa sisseveo kõrval ja tegi temale võistluse viimasega teatud toodete alal Prantuse turul võimatuks. Juba 7. septembril esines seepärast Ühisriikide valitsus Prantsuse valitsuse ees soovivaldusega enamsoodustuse põhimõttele rajatud kaubalepingu

sõlmimiseks ja on selle puhul ka mingisuguse eelkava üle annud, mida aga seni avalikuks ei ole tehtud. Sellele algatusele järgnenud nootide vahetuses pörkasid kõigepealt kokku kaks seadusandlikku põhimõtet: prantslased alistasid oma nõusoleku läbirääkimiseks tingimusele, et sõlmitav leping oleks rajatud vastastikkustele soodustustele, sest Prantsusmaa seadus lubavat anda tariifisoodustusi ainult vääriliste vastusoodustuste eest. Ameeriklased kordasid oma enamsoodustuse nõuet, toonitades, et nende seadusandlus ei tunne vastastikkuse põhimõtet nii, nagu prantslased seda mõistavad, ja et nende autonoomtariifist ei ole valitsusel õigust alandusi teha. Nad ei protesteerivat mitte Prantsuse uue tariifi kõrgete määrade vastu — igal riigil olevat vabadus oma tollimäärasid fikseerida oma tarviduste järele — vaid selle vastu, et see tariif vahet teeb Ameerika ja teiste riikide, näit. Saksamaa, kaupade vahel, ühtede kahjuks ja teiste kasuks. Nad toetusid iseäranis veel rahvusvahelise majanduskonverentsi otsustele, kes oli soovitanud enamsoodustuse põhimõtte üldist rakendamist kui paremat abinõu tariifiliste vahetegemiste ja sellest tekkivate hõõrumiste ärahoidmiseks. Seejuures kujutasid nad oma autonoomtariifi, kui oma põhimõtte ja olu poolest Prantsuse minimaaltariifile vastavat, olgugi, et Ameerika tariif Prantsuse poolt vaadatuna paistab otse prohibitiivtariifina. Prantslased pakkusid ameeriklastele läbirääkimiste kestvuseks 50% alandust oma üldtariifist, kuid viimased lükkasid selle tagasi. Nad pole ka jätnud mõista andmata, et nende tolliseadus valitsusele vabaduse annab surveabinõuna sisseveotollisid 50% võrra tõsta või täielikku sisseveokeeldu maksma panna sarnase maa kaupade suhtes, kelle tariif vahet teeb Ühisriikide ja teiste maade kaupade vahel esimeste kahjuks.

Prantsuse valitsuse viimane ettepanek on hoiduda vaielustest lepitamatute põhimõtete üle ja otsida tegelikku kokkulepet piirides, mida kummagi riigi tolliseadused võimaldavad.

Nende vaieluste kõrval on huvitav ära märkida, et Prantsuse tollitariifi viimased kõrgendused, mille puhul kogu see kontrovers tekkinud, tabavad ainult 2,5% kogu Ameerika väljaveost

Prantsusmaale, see täh., et tegelikult see vahe- tegemine, mille vastu Ameerika protesteerib, ei halva käesoleval silmapilgul mitte tunduval mää- ral tema väljavedu. Pealegi on see vahetege- mine juriidiliselt juba 1910. aastast saadik ole- mas ja Prantsusmaa pole Ühisriikide suhtes enamsoodustuste põhimõtet iial tunnustanud. Prantsuse ajakirjandus küsib eneselt seepärast, missugused on Ameerika sammu tõelised põhju- sed, ja leiab, et Ameerika, kelle sisemine tarvi- tamisvõime ei kasva enam proportsioonilis tema tootmisvõimega, tahab enesele kindlustada tur- gusid Euroopas, kaitstes samal ajal oma töös- tust ülepääsmatu tollimüüriaga. „Le Temps“, ar- vates, et küsimus selles valgustuses kogu Euroo-

pat huvitab, on pessimistlik Euroopa ühise akt- siooni võimaluste kohta Ameerika vastu ja peab tarvilikuks, et Prantsusmaa hoiduks tollisõja eest ja püüaks leida kokkulepet.

Lõpuks, Ühisriikide seisukord on majandusli- kult tugev. Nad katavad praegu 90% oma nõue- test sisemise produktisiooniga ja saaksid tarbe- korral läbi ka ilma Prantsuse sisseveota, kes sinna saadab peaaegselt siidi, valmispesu ja riideid, kangaid, nahku, jne. Prantsuse viinadele pole Ameerika turgu nii kui nii olemas. Prant- susmaa seevastu tarvitab suurel määral Ameer- ica tooraineid: puuvilla, õlisid, vaske jne. Prantsuse sissevedu Ameerikast on kaks korda suurem kui tema väljavedu Ameerikasse.

Eesti kaubandus Türgimaa, Bulgaaria, Rumeenia ja Lõuna-Slaaviaga 1927. a.

Kaubanduslik läbikäimine Eesti ja Balkani riikide vahel ei ole kuigi suur, mis seletatav kõigepealt suure kaugusega nende maade ja Eesti vahel. Siiski on mõned kaubad, mida Ees- tis valmistatakse, seal endale turgu leidnud, sa- muti on üks või teine kaup Balkanilt Eestisse tul- nud ja veoga ühenduses olevaid kulusid kanda suutnud. Eestisse veetavatest kaupadest seisab esimesel kohal tubak, mida Eestis võrdlemisi palju tarvitatakse ja mille kasvatamine omamaal kliimatilistel põhjustel võimatu. Peale tubaka veetakse Eestisse Balkanilt puuvilja, suhkrut, vürtse ja muid kaupu väikesel määral. Eesti väljavedu nendesse maadesse seisab koos peaa- jaliselt tekstiilkaubast: purjeriidest ja kalevist.

Kõige suurem läbikäik ülalnimetatud riikidest on meil Türgimaaga. Viimase kahe aasta jook- sul oleme kaupu vahetanud järgmiselt:

	1926. a.	1927. a.
sissevedu . . .	66,6 milj. Emk.	19,3 milj. Emk.
väljavedu . . .	1,9 „ „	7,2 „ „

Nagu näha, oli 1927. a. sissevedu tunduvalt väiksem, väljavedu selle vastu suurem kui 1926. a. Türgimaalt oleme saanud 1927. a. 94 tonni tu- bakat, 18,7 milj. Emk. väärtuses, 7 tonni kuivat. puuvilja, pähklaide jne. 343 tuh. Emk. eest ja vürtse 260 tuh. Emk. eest (1 tonn.). Türgimaale oleme müünud kalevit — 6 tonni (6,4 milj. Emk.), purjeriie ligi 2 tonni (378 tuh. Emk. eest) ja muud kaupa väikesel hulgal.

Läbikäigu suuruse poolest meiega kaubitse- mises seisab nimet. riikidest Bulgaaria teisel kohal. Kaupu on veetud:

	1926. a.	1927. a.
Eesti sissevedu .	32,6 milj. Emk.	10,3 milj. Emk.
„ väljavedu .	1,7 „ „	7,1 „ „

Siin, samuti kui ka Türgimaaga kaubitse- mises, näeme sisseveo vähenemist ja väljaveo kas- vumist 1927. a. Samuti oli meie sissevedu (nii Bulgaariast kui ka Türgimaalt) väljaveost suu- rem ja lõpuks oli tubak ainus sisseveo- ja teks- tiilkaubad, ainus väljaveokaup. Tubakat toodi Bulgaariast 51 tonni 10,3 milj. Emk. eest.

Tekstiilkaupa saadeti sinna:

kalevit	7,2 tonni	6,7 milj. Emk. ja
purjeriie	2,4 „	0,4 „ „ eest.

Kaubanduslik läbikäik Rumeeniaga oli:

	1926. a.	1927. a.
sissevedu . . .	693 tuh. Emk.	54 tuh. Emk.
väljavedu . . .	4.853 „ „	7.364 „ „

Rumeeniast toodi 1927. a. kuiv. puuvilja ja pähklaide, kuna 1926. a. toodi peale selle veel ka- nepit ja määrdõlisid. Väljavedu Rumeeniasse oli:

	Tonnid. Milj. Emk.		Tonnid. Milj. Emk.	
	1926. a.	1927. a.	1926. a.	1927. a.
kalev	2,9	3,4	7,2	6,7
purjeriie	2,7	1,5	2,4	0,4

Nagu näha, on meie kalev seal endale turgu leidnud.

Läbikäimine Lõuna-Slaaviaga oli hoopis väi- kene: sissevedu 1926. a. 9.000 ja 1927. a. 366.000 Emk. (läin. aastal toodi kõige rohkem suhkrut —

9 tonni, 315.300 Emk. eest) ja väljavedu 1926. a. 389.000 ja 1927. a. 1.350.000 Emk. (1 tonn kalevit).

Kuna meil puuduvad veel kaubalepingud ni-

metatud maadega, väljavedu on aga kasvamine tendentsi näidanud, siis võib loota, et lepingute sõlmimise korral meie kaubitsemine nende riikidega muutub palju elavamaks.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Eesti Panga tegevusest.

Veebruari esimese nädala kestes suurenesid keskpanga välisvarad 608,3 tuh. krooni võrra, mis näitab sama soodsa konjunktuuri peale kui see läinud aastal valitses ja kus jaanuarikuu jooksul välisvaluuta tagavarad suurenesid 677 tuh. krooni võrra. Samal ajal läks tagasi raharingvool, langedes 209,3 tuh. krooni võrra 36.896 tuh. krooni peale, kuid samal ajal tekkinud jooksvate arvete kasvamine 618,9 tuh. krooni võrra ei lasknud katteprotsenti palju tõusta, mis siiski suurem 31. jaanuari omast, 67,4% 66,8% vastu.

Jooksvates arvetes näitavad nii valitsuse kui eraisikute ja pankade omad kasvamist: valitsuse arvetel 273,3 tuh. krooni, pankade arvetel 148 tuh. krooni ja teistel arvetel 197,6 tuh. krooni. Pankade arvete tõus näitab rohkele raha liikumisele, mida ei suutnud kasutada äriilm. Eesti Pank oma poolt on uute vekslite diskonteerimisega 117 tuh. krooni uut raha äriilma paigutanud, see sündis peaaegselt kaubavekslite diskonteerimisega 192,5 tuh. krooniga, kuna põllumajanduslikkudest vekslitest 91,6 tuh. krooni tagasi tulnud, ja metsatööstuse vekslid 16,094 kr. võrra kasvasid.

Kontokorrentide liikumine andis 130 tuh. kroonilise tagasimineku, mis harilikult kontokorrentarvete liikumisest tekkinud.

Kalade ja kalakauba väljavedu ja kalakonserveerimisest Eestis

Kui palju Eestis üldse kalu püütakse, selle kohta ei ole kindlaid andmeid. Välja veetakse peaaegselt värsket kala, kuna conserveeritud kalade väljavedu väike on. Värskete kaladena lähevad välja kõige suuremal hulgal havid ja kohad, vähemal hulgal angerjad, lõhed ja lut-sud. Muude kalade, nagu siiad, latikad j. t., väljavedu on õige väheldane. Peale eus ja värskete kalade läheb iga aasta suuremal hulgal elus vähki välja, enamasti Rootsi turule.

Kalakonservidest veetakse kõige rohkem välja kilusid. Sprottide väljavedu on koguni väike. Suitsetatud kalade väljavedu on ka tähtsusetus suuruses ja pealegi ikka vähenenud. Kuivatatud kalade — tindi — väljavedu on küll suurem kui suitsukalade väljavedu, kuid siiski õige väike.

Arvudes andmed väljaveo kohta siinjuures eritabelil.

Kalakonservide väljavedu ei ole mitte seepärast väike, et puuduks kala, millest conserve teha. Kalu on, kuid ei ole turgu, kuhu kaupa mahutada.

Nagu nii mõnelgi toiduainel, mida ainult seal tarvitatakse, kus juba teda harjutud sööma, on ka Eesti kalakonservidel omadusi, mida oskavad hinnata need, kes juba neid conserve on harjunud tarvitama, kuna teised alles nende omadustega peavad ära harjuma, enne kui kaupa hakavad nõudma.

Tallinna kalakonservide tarvitajad olid varemalt Süda-Venemaa ja ta piiriäärsed maad. Nüüd on seisukord nii muutunud, et Eesti kalakonservidele peaks mujal turgu leiduma kui Venemaal. Seni on see vähesel määral korda läinud. Takistust on teinud peaaegselt ühelt poolt kõrged tollid kalakonservide pealt, teiselt poolt meie kalakonservide omadused.

Kuna kalakonservide eksport väike, siis on kalakonservitööstuse edenemine takistatud. Suuri tööstusettevõtteid meil kalakonservitööstuse alal seepärast ei ole. On olemas ainult kesk- ja väiketööstuse ettevõtteid. Statistika Keskbüroo andmete järele oli 1924. a. Eestis üldse 13 kesk- ja 30 väiketööstuse ettevõtet kalakonserveerimise alal. Neis kõigis kokku ligi 90 töölisi.

Kaupa valmistati kalakonservitööstuse ettevõtetes 1925. a. kilu karpides ja sprotte õlis kõige suuremal hulgal. Lähemad andmed tabelil siia juure lisatud.

Kalade ja kalakauba väljavedu.

	1925. a. Tonnid 1000 marg.	1926. a. Tonnid 1000 marg.	1927. a. 11 kuud Tonnid 1000 marg.
Üldse	550,1	574,8	48,821
Haugid ja kohad värsked	—	387,8	22 285
Kalad värsked ern.	359,2	24,071,5	19,441
Kalad kuivatatud	32,8	4,5	1,345
Kala kuivatatud	9,2	5,1	0,4
Kalad suits. ern.	33,8	9,4	3
Heeringad	—	—	—
Silgid	31,7	0,5	0,5
Muud sool. kalad	55,7	11,2	16
Kilud	3,1	1,6	3,5
Sprotid	7,3	0,7	10,1
Muud kalakonservid	17,2	14,4	15
Vähid	0,1	—	—
Kalamari	—	—	—

Kalatööstuse toodang 1925. a.*)

Kilud (karpides)	karp	345.884
„ (tunn. ja ämbr.)	pd.	25.636
Sprotid, õlis	karp	85.087
Skumbriad	„	9.000
Angerjad	„	4.600
Silmud	tk.	109.908
Lõhe	karp	500
Siiad	pd.	15
Heeringad, marineer.	karp	1.000
„ suits.	pd.	1.100
Räimed, suits.	„	4.695
„ soolatud	„	23.628

Eesti lamba- ja vasikanahaturud välismaal.

Tooresnahkadest veab Eesti välja suuremal hulgal vasika- ja lambanahka. Osalt ekspordeeritakse need kuivalt, osalt märjalt soolatult. Vasikanahkade eksport on lambanahkade ekspordist märksa suurem. Üldse on lambanahka viimase

kolme aasta jooksul kuivalt ja märjalt soolatult välja veetud: 1924. a. — 11,7 milj., 1925. a. — 4,4 milj. ja 1926. a. — 7,9 miljoni Emk. väärtuses. Vasikanahkade (kuivade ja märjalt soolatud) väljavedu oli samadel aastatel vastavalt 62,5, 67,8 ja 81,6 miljoni Emk. väärtuses. Märjaga on märjalt soolatud lambanahkade väljaveo vähenemist.

Statistika keskbüroo andmete järele tähele pannes, mis-sugused välismaad viimase kolme aasta jooksul meilt nimetatud nahku on saanud, näeme, et lambanahad on läinud Lätisse ja Saksamaale alaliselt võrdlemisi suurel hulgal. Prantsusmaa ja Inglismaa, samuti ka Ameerika Ühisriigid, esinevad ka suuremate saatjatena, kuid mitte järjekindlalt. Muudele maadele on ühel või teisel aastal õige vähe lambanahku läinud. Vasikanahad on läinud suuremalt osalt Saksamaale, Lätti ja Ameerika Ühisriikidesse.

	1924		1925		1926	
	Kui- vad	Mär- jad	Kui- vad	Mär- jad	Kui- vad	Mär- jad
Üldväljavedu	106,7	282,0	79,8	234,9	130,3	230,4
Sellest:						
Saksamaale	20,3	78,1	17,5	125,8	70,7	156,9
Lätimaale	46,8	68,5	17,4	43,0	23,8	30,5
Am. Ühisriigid.	13,3	31,7	41,1	41,0	35,4	41,7

1924. a. läks vasikanahku ka mõnikümme tonni mitmesugustele teistele maadele. 1925. a. ja 1926. a. oli vasikanahkade väljavedu teistele maadele tähtsuseeta.

Läti:

SSSR ei täida lepinguid.

Läti väliskaubanduse komisjon harutas 6. veebruaril Vene kaubalepingu mittetäitmise küsimust. Selgus, et Moskvast on küll tagasi jõudnud SSSR kaubanduslik esindaja Schevzov, kuid teadmata on, millal ilmub SSSR tellimiste komisjon. Läti töösturid, kes seni veel ei ole tellimisi saanud, on Schevzoviga läbirääkimisi alanud. Viimasel ajal ei ole Läti mingisuguseid tellimisi saanud.

Uus tikuvabrik Lätis.

„Latvis“ kirjutas, et Goldingeni tikuvabrik „Vulkan“ kavatses lähemal ajal Riias käima panna sõja ajal evakueeritud tikuvabriku, mille jaoks ta palub Riia linnalt 5 aasta peale 1 h. suurusel maalal. Linnarõn palve jästvalt otsustanud.

*) Värskemad andmed puuduvad.

SSSR hein Lätti.

„Latvis“ teatel on viimastel päevadel Lätti jõudnud 200 vaguni ümber Vene heinu. Võimalik, et Vene heinte vedu Lätti keelatakse, sest Vene maal olevat loomade suu- ja sõratõbi.

Välismaalaste kapitalid Lätis maksu all.

Läti rahaministerium kavatses välismaalaste kapitale, mis paigutatud Läti ettevõtetesse, sissetulekumaksu alla panna. Seni olid need maksuvabad. Küsimus on praegu rahaministeriumis harutusel ning maksude peavalitsus tahab seda maksu 1924. a. alates tagant järele sisse nõuda. Välismaalased ei olevat sarnase maksuga sugugi rahul, sest see ei olevat nende tegevuskavasse üles võetud.

Poola:

Kaubandus Eesti ja Poola vahel.

Kaubanduslik läbikäimine Eesti ja Poola vahel on viimaste aastate jooksul järjekindlalt arenenud. Sissevedu Poolast on tõusnud 7,6 milj. Emk. pealt (1923. a.) 992,5 milj. Emk. peale (1926. a.). Väljavedu Poolasse, kuigi sisseveost tunduvalt väiksem, on samuti kiiresti kasvanud, nagu seda selgitab allseisv tabel.

Miljonid E. margad.

Sissevedu. Väljavedu. Üldlääbikäik.

1923. a.	7,6	—	7,6
1924. a.	79,7	0,9	80,6
1925. a.	158,6	5,8	164,4
1926. a.	992,5	16,2	1.008,7
1927. a. 9 kuud	272,4	23,9	296,3

Protsentuaalselt on Poola osa Eesti väliskaubandusest järgmine (väärtuse järele):

Sissevedu. Väljavedu. Üldlääbikäik.

1923. a.	0,08	1	0,05
1924. a.	1,0	0,01	0,5
1925. a.	1,6	0,05	0,8
1926. a.	10,4	0,2	5,3
1927. a. 9 kuud	3,9	0,3	2,1

Nagu tabelitest näha, on tänava 9 kuu sissevedu Poolast ebaproportsionaalselt väiksem läinud aasta sisseveost. Allseisvast tabelist, kus 1926. ja 1927. (9 kuu jooks.) Poolast sisseveetavate tähtsamate kaupade hulka ja väärtus kõrvuti seatud, näeme, et vähenemine on sündinud peaaesjalikult teravilja ja naftasaaduste tarvel; ka suhkrut on toodud tänava võrdlemisi vähe. Selle vastu suurenes kivise sissevedu tunduvalt.

Poolast sissetoodud tähtsamad kaubad.

	1927. a. 9 kuud.		1926. a. (terve aasta).	
	Tonn.	Milj. Emk.	Tonn.	Milj. Emk.
Rukis	—	—	30.796	469,8
Nisu	400	10,4	931	24,9
Oder	200	3,5	2.157	32,1
Kaer	—	—	1.305	19,0
Herned	40	1,3	67	2,1
Nisujahu	30	1,0	—	—
Loomatoit	—	—	121	1,5
Suhkur, peen.	4.693	157,9	10.549	297,1
Suhkur, tükkides	155	5,5	128	3,9
Nahk	0,5	0,1	13	2,1
Haavapakud	—	—	118	8,9
Kanep	—	—	13	1,1
Puurvillane tekstiil- kaup	6	4,5	10	6,6
Villane riie	3	5,2	4	7,2
Metallid	45	1,2	138	1,6
Raudplekist kaup	34	4,5	60	6,4
Raudtorud	47	1,3	24	0,9
Põllutöömasinad	29	1,1	—	—
Klaaskaup	8	1,0	11	1,9
Kivisüsi	13.705	29,2	7.518	22,3
Nafta	207	2,1	727	7,4
Petrooleum	455	5,2	2.786	30,6
Bensiin	495	13,1	734	20,8
Määrdeõlid	391	13,2	275	10,9
Masuut, parafiin	85	1,6	12	0,6
Kummist jalanõud	10	4,0	9	6,3
Seebikivi, pesu- sooda	30	0,6	79	1,6

Nagu juba tähendatud, on Eesti väljavedu Poolasse sisseveost väiksem. Üksikutest kaupadest on meie väljaveos värsketel kaladel kahtlemata peatähtsus. Teiseks tähtsamaks väljaveokaubaks Poolasse lubab kujuneda paber. Mõlema aine väljavedu Poolasse on tänava tunduvalt suurenenud. Jalanõud on kaup, mida tänava esimest korda Poolasse oleme suuremal hulgal välja viinud.

Tähtsamad kaubad, mis Poolasse oleme välja vedanud k. a. 9 kuu jooksul ja 1926. a. (terve aasta), on toodud järgnevas tabelis:

	1927 a. 9 kuud.		1926. a.	
	Tonn.	Milj. Emk.	Tonn.	Milj. Emk.
Havad ja lõhnad, värsked	162	9,6	88	5,8
Jalanõud	1,5	2,3	—	—
Linaseemned	—	—	153	3,2
Kaltsud, puurvill	86	1,7	18	0,4

SAKU ÕLLETEHAS A.-S.

õlu ja môdu.

Pealadu:

Tallinnas, S. Kloostri 10/12.

Kõnetr. 17—48.

A/S. „SILVA“

Tallinn, Merepuiestee 17.

Telegr. aadress: „Silva — Tallinn“.

Telefonid:

kontoris 9-29 ja 13-80; kaupluses 18-09 ja 21-37; metsaosakonnas 13-20 ja 21-39.

Igasuguste põllutööriistade ja masinate ladu ja müük.

Igasuguste ehitusmaterjalide, nagu palkide, laudade, lubja, tsemendi, gipsi, katusepapi, katusepleki, iga sorti raua, raudtalade, naelte jne. ladu ja müük.

Igasuguste metsamaterjalide ost, ümbertöötamine, müük ja eksport.

Igasuguste naftasaaduste ladu ja müük.

„SHEL“ bensiini ja õlide ainuesitus Eestis.

**Ameerika „McCormick'u“ mootorite, viljaniitjate, heina-
niitjate ja teiste põllutööriistade ainuesitus Eestis.**

Ameerika „FIRESTONE“ autokummide ladu ja müük.

Ameerika „STUDEBAKER“ autode ainuesitus Eestis.

Metallide kokkukeete-vahendi „Ferro-Cyan'i“ ainuesitus Eestis, Lätis ja Leedus.

	1927. a. 9 kuud.		1926. a. (terve aasta).	
	Tonn.	Milj. Emk	Tonn.	Milj. Emk
Paber	155	4,6	19	0,4
Lina	10	0,9	10	1,0
Villased kaltsud	132	2,5	25	0,5
Vatt, puuvillane	—	—	19	3,8
Vanaraud	345	1,3	103	0,5
Elektriaparaadid	0,5	0,3	0,8	0,6

keskkohas Norrköpingis, siis edasi Svenska Banken ja Skaanska Banken (mõlemad Rootsi rikkaimas põllumajanduse piirkonnas) — teatavad kõik suurenenud puhaskasust ja maksavad keskmiselt 6% dividendi.

N. Vene:

Venemaa ehitab uut klaasivabrikut.

Vene klaasivabrikute ametlik keskkohas „Steklostroi“ on alanud eeltööd uue klaasivabriku ehitamiseks Nišni-Novgorodi. Ehitatava vabriku asupaik on kõigiti soodus klaasivabriku tegutsemiseks. Ta asub raudtee lähedal ja ka veeteed, Volga ja tema haru Oka, hõlbustavad toodete transporti; läheduses on ülihead liivalademed ja kütteainet saab vabrik asukoha juures olevast Sõtnikovi turbarabast. Viimasest rabast on üle 4.000 hekt. juba ära kuivatatud ja turbalõikamise masinad kohale seatud, nii et juba käesoleval aastal lurbalõikus algab. Nimetatud raba turbatagavarad lubavad vabrikule 80 a. jooksul anda head ja odavat kütteainet. Ehitatava vabriku sisseseadetööd on „Steklostroi“ annud Ameerika ja Böhmi inseneridele. Üles seatakse 6 vanniahju ja nad algavad tööd seeria viisil, 2—4 kaupa. Vabriku aastane kogutoodang on arvestatud 1.200.000 kasti aknaklaasi ja 100.000.000 pudelit, mille juures tema toodang umbes 30—35% odavam tuleb kui praegu olemasolevate klaasivabrikute toodang, sest käesoleval ajal on Venemaal moodsad klaasivabrikud puudunud, kuna endistest aegadest jäänud vabrikud oma kulunud ja vananenud sisseseadetega ja tööviisidega kuidagi viisi võistlust välja ei kannata ega suuda turu nõudeid rahuldada.

L.

Rootsi:

Rootsi pangaasjandus.

Rootsi riigipank teatab oma viimases bülläläanis, et panga kullareservid on suurenenud 4 miljoni krooni võrra ja ulatuvad nüüd 233.840.000 krooni peale. Ühtlasi on vähenenud ringvoolus olevate pangatähtede summa 20.740.000 krooni võrra ja nimelt 433.090.000 kr. peale.

Svenska Handelsbanken Stokholmis, kellel osakonnad üle terve maa, näitab 1927. a. puhaskasu 16.309.000 krooni, peale selle, kui juba 1,6 miljonit lootuseta võlgasid maha kirjutatud. 1926. aastaga võrreldes on puhaskasu 1 miljoni krooni võrra suurenenud. Juhatus esineb ettepanekuga, 5 miljonit krooni arvata reservfondi ja maksa aktsionääridele 10%. Panga aruanne kõneleb tegevuse hoogsast arengust.

Göteborgs Bank Göteborgis ja Stokholmis näitab 4.570.000 krooni puhaskasu, mis on pisut suurem kui läinud aastal. Dividendiks makstakse 10%.

Jordbrukarbanken (s. t. põllumajanduspank) ja krediitpank, mõlemad Stokholmis, samuti provintsi pangad — Norrköpingis Bank, mis asub tähtsas tööstuse

A.-S. EESTI PETROL

S. KARJA T. 4.

TALLINN

TELEFON 6-72.

PETROOLEUM
BENSIIN

MÄÄRDE-
ÖLID

NAFTA

FLIT

* LAOD IGAS TÄHTSAMAS KOHAS EESTIS. *

Tolliteateid.

Tollikomitee otsusi mõningate kaupade tollimise kohta.

Avaldatakse teadmiseks, et tollikomitee otsustas tunnistada:

1.

1. A. Sisseveotariifis.

1) Klaasist lõhnaõlipudelid hõrutud kaelttega ja juurelihvitud mattklaasist koididega, pudelid t. t. § 77 p. 1-c, kuna korgid t. t. § 77 p. 4-a — kui mattklaasist teosed, alla kuuluvaks (tollikomitee otsus nr. 1508 — 28. I. 28. a.).

2) Mootori plahvatusaine — „Standard tractor oil“, millel järgmine analüüs: a) värv 1 sm. paksuses korras — lähipaistev, 10 sm. — vähe värvitud; b) erikaal 15 C. juures — 0,8321; c) leekpunkt lahtises tiiglis — 59° C; d) -itkus 20° C. juures — 1,12° C; e) tuhka — 0,003%; f) hangumistemperatuur — 181,2° C; g) soojusvõime — 10905 (cal); h) väävlit — 0,25 prots.; i) orgaanilisi happeid SO₂ — 0,003%; k) destilleerub kuni 160° C. — 0,5% ja kuni 300° C. — 97,5%, t. t. § 85 p. 1 alla kuuluvaks (tollikomitee otsus nr. 1489 — 21. I. 28. a.).

3) Värvitud vildist kübarakuppel, lamela koonuse taoline, siledaks tegemata äärtega, t. t. § 210 p. 2 alla kuuluvaks kui kübarakuppel, millele veel teatud kübaravormi ei ole antud (tollikom. otsus nr. 1490 — 21. I. 28. a.).

2.

Avaldatakse teadmiseks, et tollikomitee otsustas tunnistada kvebraho-ekstrakti kuival kujul t. t. § 124 p. 3 alla kuuluvaks, üldtariifi järele, arvesse võttes, et Eesti Prantsuse kaubalepingu on tollialandus ette nähtud ainult vedela ja värvitaks tehtud kvebraho-ekstrakti kohta (tollikom. otsus nr. 1511 — 28. I. 28. a.).

3.

Avaldatakse teadmiseks, et tollikomitee otsustas tunnistada korralikuks spetsifikatsiooni, milles kaup oli oma iseloomu kohaselt tähendatud punktide viisi, kusjuures revideerimisel saadud andmete ja spetsifikatsiooni üksikute punktide tollisumma vahe oli üle 5 krooni, üldine tollisumma vahe aga alla 5 krooni, mispärast tollivahe kindlakstegemisel tollisead. § 190 alusel tuleb arvestada üldtollisummaga, mis revideerimisakti järele osutub (tollikom. otsus nr. 1498 — 21. I. 28. a.).

Turgude ülevaade.

Rahaturg. Seisukord rahaturul on üldiselt muutusetu. Lühiajaline krediit on endiselt voolas. Hüpooteekideturul on märgata teatavat elavust ja arenemine suunib siingi protsendinivoo alanemise poole.

Teravili. Kaitseväge varustusvalitus on oma tarviduse (60.000 pd. rukist) ostnud 3.40—3.45 kr. puud. Rukki sissevedu on väike. Venemaalt pole uuel aastal peale kaerte mingit teravilja importeeritud. Käesoleval ajal veetakse Saksamaalt ja Poolast Eestisse kaeru. Toidukaerte hind on 3.00—3.10 kr. puudast.

Kartul. Elav nõudmine Skandinaavia maadest, eriti Norrast, on põhjustanud tunduvalt hindade tõusu.

Eksportkartul noteeriti 1.15—1.20 kr. ja viinapõletamise 0.80—0.85 kr. puudast. Vastavalt on ka piirituse hind 0.44 kr. pealt liitrist tõusnud 0.48 kr. peale. Hollandisse müüdi üks partii, 100.000 liitrit.

Karjasaadused. Vöihindades on märgata nõrka tõusu, kuid siiski on praegune hind (44—46 kr.) küllalt madal. Munahinnad seisa-

vad seevastu väga kõrgel (11—12 s. tk.). Uuel aastal pole mune üldse eksporteeritud. Sealihahind 13.20—14 kr. ja loomaliha 7.20—10 kr. pd. Loomaliha hind on madalatel elusloomade hindadega võrreldes hästi kõrge.

Lina. Kogu tänavuse hooaja väljaveo kvantumist (umbes 9000 tonni) on juba 75% üles ostetud ja suurelt osalt ka juba laaditud. Ülejäänud osa on veel linakasvatajate käes, kes ootavad hindade kõvenemist. Oodatakse kevadel hindade tõusu, kuna siis välismaal nõudmine suureneb. Linaseemet eksporteerimiseks ei ole, kuna kohalikud värvnõuababrikud selle üles on ostnud. Arvatavasti tuleb külvisemet välismaalt sisse tuua.

Koloniaalkaubad, õlid jne. Suhkrut veetakse sisse Tšehhoslovakkiasst ja Poolast: esimene noteeriti 6.90—7 kr., viimane 6.70—6.75 kr. puud.

Nõudmine heeringate järele on tunduvalt langenud, kuna neid tõrjub välja kodumaa kala. Oldi isegi sunnitud suuremad partiid Saksamaale ja Soome ära müüma.

Paljud suitsetajad on soovi avaldanud pidu-päevadeks iseäranis maitsevaid paberosse saada.

Oleme välja annud uued paberossid

Juubel

20 tk. Kr. —.25,

mis oma maitse ja aroomi poolest eriti kõrges headuses.

A.-S. ASTORIA.

Metallitehas

„Tööstur“

Tallinnas, Narva m. 63, tel. 40-36.

Soovitame laost ja võtame tellimisi vastu igasugu ehitustarvete peale, nagu: praeahjud, pliidiuksed, kriskauksed, ahjuuksed, tahmauksed, keriseuksed, aurulapid, õhuvoolu restid, mutrischeibid, aknagarnituurid ja -hinged, akna nurgarauad, ämbrikõrvad jne.

Töö nägus ja korralik.

Hinnad mõõdukad.

Maksutingimused soodsad.

Metallitehas „TÖÖSTUR“

Tallinnas, Narva mnt. 63.

Asutatud 1881.

W. Eichhorn

Tel. 21-30, 27-97.

Tallinn, Müürivahe 52.

vegisisseseaded, kanalisatsioon, gaasivalgustus, supelus-sisseseaded, puurkaevud ja pumbad. Sepa- ja lukusepa-tööd ning kaalude ja vihtide reguleerimine.

Toiduainete turg.

	London.			
Nisu, kaal—496 Ingl. nl.		Kaerad, kaal—320 Ingl. naela		
Northern Manitoba . . . . . £	— —56/9	La Plata	£	— — 27/—
Hard Winter . . . . . ”	— —49/3	Canada № 2	”	— — —
Rosario Santa . . . . . ”	— —48/—	18. II. 28. Linad, cif.		
Jahu, kaal—280 Ingl. naela.		Riga Z. K.	”	104.0 — —
Manitoba . . . . . ”	— —37/3	Pärnu H. D.	”	104.0 — —
Austraalia . . . . . ”	— —36/—	Slanetz U/A Medium	”	118.0 — —
Kansas . . . . . ”	— —37/—	Bacon, kaal — 112 Ingl. naela sh.		
Odrad, Kanada Nr. 3, kaal —		liiri	”	88.0 — 102.0
370 Ingl. naela . . . . . ”	— — 38/—	Daani	”	79.0 — 85.0
California, kaal — 424 Ingl.		Kanada	”	74.0 — 83.0
naela . . . . . ”	— — 55/—	Munad, kaal — 120 Ingl. naela		
		Inglise	”	16.0 — 17.0

Või, kaal — 112 Ingl. n.			
Hollandi	"	196.0	— 198.0
Daani	"	183.0	— 184.0
Uus-Meremaa	"	146.0	— 172.0
Austraalia	"	142.0	— 162.0
Argentiina	"	142.0	— 154.0
Eesti või	"	—	—

Hamburg.

Nisu			
Sisemaa, tonni eest	Rmk.	240—244	
Manitoba, cif 100 kgr. eest term. fl.		16.25	
Hard Winter, cif 100 kgr. eest termiin	fl.	13.80	
Ameerika jahu, cif. 100 kgr. eest termiin	\$	6 1/4 — 7 3/4	
Rukis			
Sisemaa, tonni eest	Rmk.	246—248	
Western II, cif 100 kgr. eest	fl.	12.90	
Kaerad			
Sisemaa, tonni eest	Rmk.	232—246	

19. II. 28. Odrad, talve			
Sisemaa, tonni eest	Rmk.	—	
Odrad, suve			
Sisemaa, tonni eest	"	231—266	
Suhkur			
C. S. R. Feinkorn, 50 kgr. eest loco	£	14/7 1/2	
Saksa „Eksport“, 50 kgr. eest termiin	£	14/8 1/4	
Riis			
Burmah II, 50 kgr. eest	"	14/9	
Rasv			
Purelard American, 100 kgr. eest	\$	30	
Steamlard 100 kgr. eest	"	28 3/4	
Või, Berliini en gros hinnad, tsentneri eest	Rmk.		
Sisemaa I sort	"	177	
" II „	"	163	
Välismaa I sort	"	202—206	
Eesti voi	"	181—184	

Välisbörsid :

	L O N D O N								
	11. II	13. II	14. II	15. II	16. II	17. II	18. II	20. II	21. II
Frank	124.02	124.02	124.02	124.02	124.02	124.02	124.02	124.02	124.02
Dollar	4.87 ^{13/32}	4.8716	4.8730	4.8730	4.8724	4.8730	4.87 ^{10/16}	4.8738	4.8751
Rootsi kroon	18.15 ^{3/4}	18.16	18.16	18.16 ^{1/4}	18.16 ^{1/2}	18.16 ^{1/2}	18.16	18.16 ^{3/4}	18.17 ^{1/8}
Daani kroon	18.20 ^{1/2}	18.20 ^{1/2}	18.20 ^{5/8}	18.20 ^{1/2}	18.20 ^{3/8}	18.20	18.20	18.20 ^{1/4}	18.20 ^{3/8}
Norra kroon	18.31	18.31 ^{1/2}	18.31 ^{1/4}	18.32	18.31 ^{1/2}	18.31 ^{1/2}	18.32	18.31 ^{3/4}	18.31 ^{3/8}
Saksa mark	20.44 ^{3/4}	20.44 ^{3/8}	20.44 ^{1/4}	20.43 ^{5/8}	20.42 ^{7/8}	20.43 ^{1/4}	20.43	20.42 ^{3/8}	20.42 ^{3/4}
Soome mark	193.7 ¹⁶	193.50	193.50	193.50	193.50	193.50	193.50	193.50	193.52
Floriin.	12.1075	12.1081	12.1125	12.0937	12.1118	12.1125	12.11 ^{1/4}	12.1200	12.1225
Liir	92.04 ^{1/2}	92.04	92.04	92.03	92.03	92.04	92.05	92.04	92.06
Helveetsia fr.	25.33 ^{1/4}	25.33 ^{3/4}	25.34 ^{1/4}	25.34 ^{5/8}	25.34 ^{1/8}	25.34 ^{1/8}	25.34	25.34 ^{3/4}	25.34 ^{3/4}
Tshehhosl.kr	164.3 ⁸	164.37	164.40	164.44	164.44	164.43	164.50	164.50	164.62
Belgia frank	35.00 ^{1/4}	35.00	35.00	35.01	35.02	35.02	35.02	35.02	35.03
Shillingid	34.63 ^{1/2}	34.63	34.62	34.60	34.60	34.60	34.60	34.61	34.63
Poola slot									
Pengo	27.88	27.88	27.89	27.89	27.89	27.91	27.89	27.90	27.90
Latt	25.25	25.25	25.25	25.26	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25
Litt	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—
Tsherv.	944.—	944.—	944.—	944.—	944.—	944.—	944.—	944.—	944.—
Eesti kroon.	18.22	18.22	18.22	18.22	18.22	18.22	18.22	18.22	18.22
Höbe p/unts	2/2 ^{1/4}	2/2 ^{3/8}	2/2 ^{5/16}	2/2 ^{1/4}	2/2 ^{3/16}	2/2 ^{1/4}	2/2 ^{1/8}	2/2 ^{3/16}	2/2 ^{3/16}
Plaat. p/unts	315/—								
Kuld						78/11 ^{1/4}			

	B E R L I N								
	11. II	13. II	14. II	15. II	16. II	17. II	18. II	20. II	21. II
Naelsterling	20.446	20.443	20.439	20.439	20.429	20.434	20.427	20.425	20.429
Frank	16.485	16.48	16.485	16.48	16.47	16.47	16.465	16.465	16.47
Dollar	4.1945	4.194	4.194	4.193	4.1915	4.192	4.1895	4.1895	4.1885
Rootsi kroon	112.56	112.58	112.54	112.54	112.46	112.47	112.42	112.40	112.40
Daani kroon	112.32	112.30	112.27	112.28	112.24	112.27	112.21	112.24	112.20
Norra kroon	111.63	111.60	111.59	111.59	111.54	111.53	111.50	111.47	111.49
Soome mark	10.565	10.562	10.557	10.559	10.53	10.555	10.55	10.548	10.548
Floriin.	168.87	168.85	168.76	168.79	168.70	168.71	168.65	168.57	168.53
Liir	22.215	22.215	22.21	22.21	22.195	22.20	22.20	22.20	22.19
Helveetsia fr.	80.68	80.68	80.635	80.64	80.62	80.65	80.60	80.58	80.59
Tshehhosl.kr.	12.428	12.428	12.427	12.424	12.42	12.423	12.417	12.418	12.411
Belgia frank.	58.41	58.38	58.385	58.365	58.335	58.34	58.315	58.31	58.28

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros).

Jahud: nisu, pehme, kõrgem s., Ameerika ja Inglise	pd.	7.80—8.00	Õlikoogid, linaseemne	pd.	3.35
„sõre, kõrgem sort Ameerika ja Inglise	„	7.90—8.10	„ päevalille	„	3.30
„J. Puhk ja Pojad“ rukkijahu	„	3.30—3.40	„ soja, jahu	„	3.45
„J. Puhk ja Pojad“ suurveški saadused. Hinnad arvatud 50 klg. eest ühes valge puuvil- lase kotiga.	„	4.50—4.60	Jahu, päevalille	„	3.40
Püülijahu:	„		Segajõutoit I s.	„	3.35
Rukkipüüli patent (à 50 kg.)	puud	5 50	„ II s.	„	2.85
„harilik	„	4.80	Mais	„	3.05
„Eesti Parem“ saiajahu à 50 kg.	„	8.05	Suhkrupeedi koogid	„	1.70
„Kalev“	„	7.75	Nisukliid	„	2.40—2.50
„Taara“	„	7.45	Puuvillane riie, Bjas	arss.	0.42—0.52
„Kungla“	„	6 85	„ Mitkal	„	0.32—0.38
„Sampo“	„	6.45	Lina, Liivi R	pd.	26.50—27.—
Manna	„	8.65	„ Petseri	„	28.50—29.—
Granular	„	7.85	„ Võru	„	28.50—29.—
„poolsõre	„	8.25	„ Tartu	„	26.50—27.00
„sõre	„	8.35	Linaseemned, õli 900% basis	„	—
Jahu: nisu, pehme — sõre	„	6.30—8.30	Kivisüsi, auru, Yorkshire, 2 k.pest.	„	0.42—0.43
A/S. Rotermanni teh.:	„		„ Newcastle	„	0.41—0.43
Jahu: nisu, pehme — sõre	„	6.40—8.40	„ sepa	„	0.43—0.44
„rukki	„	3.30—3.40	Koks, valu	„	—
„püüli	„	4.40—4.50	„ gaasi	„	0.65
Rukis, Eesti	„	—	Põlevkivi, I sort A	„	0.10
„Saksa	„	3.30—3.35	„ I „ B	„	0.09
Kaerad, toidu, Saksa ja Poola	„	3.00—3.10	„ II „	„	0.07½
„külvi	„	3.55—3.65	„ III „	„	0.05
Odrad, õlle	„	3.65—3.70	„ Fenolaat	„	1.50—1.60
Odrad, toidu	„	3.45—3.50	„ Gudroon	„	2.15—2.25
Riis, Burma II	„	6.20—6.25	Riigi turbatööstus: „Turba“	„	0.21
Kartulid, eksport	„	1.10—1.15	Põlevkivipigi	„	1.90—2.20
„piirituse	„	0.80—0.85	Raud, sordi	„	2.25—2.30
Kartulitärklis „Superieur“	„	7.25	„ viits	„	3.00—3.80
Piim, pudelites	ltr.	—	„ plekk	„	3.20—4.20
Või, eksport, I sort	pd.	46.—48.	„ plekk, tsingitud	„	6.00—6.50
Margariin, välismaa	„	20 80	Raudtalad	„	2.40—2.60
„kodumaa	„	18.20—20.80	Teras, vedru	„	4.40—5.00
Kaseiin, Eesti	„	13.50—14.00	„ tööriistade	„	12.00—14.00
Juust „Schweitsi“, kodumaa	„	28.00—29.00	„ talla	„	2.70—2.80
Munad, eksport I s. (kast 1440 tk.)	kast	—	Belgia reejalase teras, siikus 45	„	—
„II s. („ 1440 tk.)	„	—	Inglitina	„	105 00—110.00
Kakao, Hollandi	pd.	26.00—34 00	Seatina	„	10.50—11.50
„Inglise	„	22.00—26.00	Vaskplekk, punane	„	33.00—33.50
„Ameerika	„	20.00—21.00	„ valge	„	32.00—32.50
Kohv, Rio, Santos	„	46.00—48 00	Tsinkplekk	„	18.00
„Kesk-Ameerika sordid	„	55.00—73.00	Masinaõli, Vene ja Poola	„	4.50—4.60
Tee, lahtine, Orange Pekoe, Tseilon	„	86.00—94.00	„ Ameerika	„	4.90—5.20
„Orange Pekoe, Java	„	78.00—88 00	„ mootori	„	5.80—7.00
„Moning, Hiina	„	44.00—48.00	„ Poola	„	5.70—7.10
Suhkur, peenike, valge, Saksam.	„	6.75	„ auto	„	6.50—11.00
„Tshehhosl.	„	6.80—6.85	„ Poola	„	6.50—9.00
Suhkur, peenike, valge, Poola	„	6.70—6.75	Linaseemneõli	„	14.10—15.40
Siirup, kartuli, 420%	„	7.25	Värnits	„	14.50—16.00
Glükoos	„	7.00	Paraffinõli, Poola, ...	„	7.75—9.00
Sool, lahtine, Saksa	„	0.52—0.54	Tsilindriõli, Vene	„	—
Heeringad, Yarmouth, Matties	tünn	43.00—45.00	„ Ameerika haril. aur. 280 ^o	„	5.10—6.00
Heeringad, Yarmouth Mat- fulls	„	47.00—49.00	„ ülekuum. „ 3200	„	7.50—9.00
Heeringad, Schoti, Matties	„	47.00—51.00	Põlevkiviõli	„	1.70—1.80
„Matfulls	„	50.00—54.00	Nafta, Vene	„	2.20—2.45
„Islandi Slo	„	24.00—25.00	„ Ameerika	„	2.00—2.25
Liha, sea, I sort	pd.	13.20—13.40	„ Poola	„	2.05—2.20
Liha, looma, I sort	„	7.20—10.00	Petrooleum, Vene, sisternid ja vaadid	„	3.10—3.25
			„ Am. sistern. ja vaadid	„	3.10—3.25
			Bensiin, Vene	„	4.70—4.90
			„ Ameerika	„	5.00—5.15
			„ Poola	„	4.75—5.00
			Piiritus, eksport (excl. vaat) fob	ltr.	0.48
			Pesusooda, välismaa	pd.	—
			„ kodumaa	„	1.65—1.70
			Seebikivi	„	4.80—5.00

Värvid, nigrosiin, veessulav, välism. pd.	96.00
" tsinkvalge, välism. . . . . "	14.00—14.50
" tinavalge, ... "	13.50—14.00
" ooker, ... "	3 60—1.70
Väetisained,	
salpeeter, Norra 100 kg. tünn	18.00
" Tshiili 75 " kott	17.10
" superfosfaat 18—20% 100 kg. "	5.80
" thomasjahu 16—17% 100kg. "	5.20
" kaalisool 30%, 100 kg. . . . . "	7.85
" " 40% . . . . . "	9.95
" kainiit 12% . . . . . pd.	4.50
Väävelhapuammoniaak 75 kg. kott	17.—
Lubjalämmastik 100 kg. "	16 50
Vosvoriit, Eesti 6% . . . . . "	—
Eesti rikast. vosvoriit 28—30% 100 kg. . . . . "	5.00
Paber, rotatsiooni . . . . . pd	4.40
Tsement, Portland, Kunda pütt 10 pd. 10 nl. . . . . tünn	8.75
Tsement, Aseri . . . . . "	8 75
Kriit, toores . . . . . pd.	—
" pestud . . . . . "	1.20—1.25
Asfalt . . . . . "	1 20
Kivitärv, välismaa . . . . . "	—
Lubi . . . . . "	0 43—0.50
Kips, tükikides . . . . . "	0.25
" jahvatatud . . . . . "	0.40
" krohvimise . . . . . "	0.80—0.70
Tulitükid, orig. kast (5000 toosi)	82.00—93.00
Nahk, talla, Eesti, kodumaa tooresnahast, Is. . . . . pd.	68.00—70.00
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, I sort . . . . . "	74.00—76.00
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, II sort . . . . . "	68.00—70.00

Liverpooli börs: Puuvill.

American Fully Middling Inglise naela (lbs) eest veabr. 20 Inglise pensi (d) loko 10.28, märts 9.73, mai 9.69, juuli 9.16. Veebr. 21 ingl. pensi (d) loko 10.37, märts 9.81, mai 9.78, juuli 9.75.

Prahid:

Lina	
Tallinn — Stettiin . . . . . tonn sh.	22/6
" — Gent . . . . . " "	22/6
" — Dundee . . . . . " "	32/6
" — Belfast . . . . . " "	50—52
Takud	
Puumaterjalid	
	Standard
Tallinn — London . . . . . " sh.	—
" — E. C. C. P. (Inglise idarand) . . . . . " "	—
" — Antwerpen . . . . . " "	38/—
" — Hull . . . . . " "	45/—
" — Manchester . . . . . " "	55/—
" — Rotterdam . . . . . " "	—
" — Amsterdam . . . . . " "	—
Jäätaks 25%.	
Segakaup	
Tallinn — Stettiin . . . . . tonn sh.	12—25/—
" — London . . . . . " "	—
" — Stokholm . . . . . " "	—
Või	
Tallinn — Stettiin . . . . . tünn sh.	1/6
Kartulid	
Tallinn — Stokholm . . . . . tonn Rkr.	10—12—

Tallinna börsi kursisedel.

	13 II	15 II	17 II	20 II	22 II
New-York					
T.	—	—	—	—	—
O.	3 72 1/2	3 72 1/2	3 72 1/2	3 72 1/4	3 72 1/4
M.	3 73 1/2	3 73 1/2	3 73 1/4	3 73 1/4	3 73 1/4
London					
T.	—	—	—	—	—
O.	18.15	18.15	18.15	18.14	18.15
M.	18.20	18.20	18.20	18.19	18.20
Berliin					
T.	—	—	—	—	—
O.	88.75	88.80	88.85	88.80	88.80
M.	89.35	89.40	89.45	89.40	89.40
Helsingi					
T.	—	—	—	—	—
O.	9.37	9.37	9.37	9.37	9.37
M.	9.41	9.41	9.41	9.41	9.41
Stokholm					
T.	—	—	—	—	—
O.	99.95	99.95	99.90	99.85	99.85
M.	100.55	100.55	100.50	100.45	100.45
Kopenhaagen					
T.	—	—	—	—	—
O.	99.70	99.70	99.70	99.70	99.70
M.	100.30	100.30	100.30	100.30	100.30
Oslo					
T.	—	—	—	—	—
O.	99.10	99.10	99.10	99.	99.10
M.	99.90	99.90	99.90	99.80	99.90
Pariis					
T.	—	—	—	—	—
O.	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65
M.	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90
Amsterdam					
T.	—	—	—	—	—
O.	149.80	149.75	149.85	149.75	149.70
M.	150.60	150.55	150.65	150.55	150.50
Riia					
T.	—	—	—	—	—
O.	71.85	71.90	71.85	71.85	71.85
M.	72.35	72.40	72.35	72.35	72.35
Zürich					
T.	—	—	—	—	—
O.	71.65	71.60	71.60	71.60	71.60
M.	72.25	72.20	72.20	72.20	72.20
Brüssel					
T.	—	—	—	—	—
O.	51.85	51.80	51.85	51.80	51.80
M.	52.35	52.30	52.35	52.30	52.30
Milano					
T.	—	—	—	—	—
O.	19.70	19.70	19.70	19.70	19.70
M.	20.10	20.10	20.10	20.10	20.10
Praha					
T.	—	—	—	—	—
O.	11.05	11.05	11.05	11.05	11.05
M.	11.25	11.25	11.25	11.25	11.25
Viin					
T.	—	—	—	—	—
O.	52.40	52.45	52.45	52.45	52.40
M.	53.—	53.05	53.05	53.05	53.—
Budapest					
T.	—	—	—	—	—
O.	65.10	65.10	65.10	65.05	65.05
M.	65.80	65.80	65.80	66.75	65.75
Varssavi					
T.	—	—	—	—	—
O.	41.50	41.50	41.50	41.50	41.50
M.	42.70	42.70	42.70	42.70	42.70
Kaunas					
T.	—	—	—	—	—
O.	36.75	36.75	36.75	36.75	36.75
M.	37.35	37.35	37.35	37.35	37.35
Moskva tshekk					
T.	—	—	—	—	—
O.	192.25	192.25	192.25	192.—	192.—
M.	193.75	193.75	193.75	193.50	193.50
Danzig					
T.	—	—	—	—	—
O.	72.60	72.60	72.60	72.60	72.60
M.	73.20	73.20	73.20	73.20	73.20

A.-S. Mey & Landesen

Tallinn, Viru t. nr. 9

Tel. 14-36

soovitab suurel ja väikesel arvul
kõiki tehnilisi

Keemiaaineid

Karpe

Määrdeõli

Masinarasva (tavotti)

Soola-, väävl- ja salpeetrihapet

Karnauba, Jaapani ja meevaha

Väävliit tükis ja pulbris

Seebikivi ja kamfooli

Sooda kaltsineeritud ja tükis

Schellaki, Sandarak, parafiini

Smirgel- ja klaaspaberit

Pigimusta, grafiiti

Fosforlupja j. n. e. j. n. e.

A.-S.

O. Pallas & Ko.

Tallinnas, Maakri tän. nr. 6.
Kõnetr. 16-80 Telegr. aadr. „Pallasko“

Alaliselt laos suures valikus iga-
sugused

**tööriistad,
ehitustarbed,
raua- ja teraskaup,
majapidamistarbed.**

**Oma vabriku saadused:
ukse- akna- ja kapihinged,
mitmes. ehitustarbed.**

**Soodsam ostukoht kaup-
meestele ja ehitajatele.**

Tellimiste kiire täitmine.

Tallinna Majaomanikkude Pank

Harju tän. 29

Telef. 33-11

Avatud iga päev kella 9—2.

Pank võtab raha hoiule, jooksvale arve-
le ja tähtaja peale igasugustes summa-
des ja maksab ajakohast protsenti. Pank
diskonteerib vekslid, annab laenusid
ja toimetab kõiki pangaoperatsioone.

**Rahasaatmine kõikidesse Eesti linnadesse ja rahva-
rikkamatesse kohtadesse.**

JUHATUS.

Kaubandus-tööstusaktsiaselts
„KREENBALT“

Tallinn, S. Karja 13.

Postkast 346

Telegr. aadr.: „KREENBALT“, Tallinn. Telefonid: 2-41, 24-66, 31-58 ja 31-02.

Järgmiste kodumaa tekstiilvabrikute müügikeskkoht ja pealadu:
Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri o.-ü. vabriku,
Balti Puuvilla Ketramise ja Kudumise A.-S.,
Sindi Kalevivabriku Ühisuse, end. Wöhrmann ja Poeg,
Eesti Niidi Vabriku Ühisuse.

Kõikide ülevalnimetatud vabrikute saaduste en-gros müük, nimelt:
igasugused puuvillariided pleekimata, pleegitud, värvitud,
trükitud, merseriseeritud, lõngad, puuvillane vatt j. n. e.

Härrade ja daamide pallitute, kostüümide,
üllikondade riided, tekid, rätikud, villane vatt jne.

Kõik sordid õmblusliiti: valge, must, värviline.

LEIPZIGI KEVADMESS

Leipzigis mess on kõige parem sisseostukoht maailmas ja kõige suurem proovidenäitus Euroopas. Esitatud üle 1600 kaubagrupi kõikidelt aladelt. 10000 väljapanijat 21 maalt panevad välja näitusele oma kõige paremad ja täielikumad saadused.

1928.

Proovidemess 4. kuni 10. märtsini 1928. Suur tehniline mess ja ehitusmess 4. kuni 14. märts. Tekstiilmess 4. kuni 7. märtsini. Jalanõude- ja nahamess 4. kuni 7. märts.

Ülesandmiste vastuvõtmine, messikaardid saadaval ja igasugu teateid annab auametlik esindaja Eestis

WILHELM BORCHERT, Tallinnas,
S. Brookusmägi nr. 16-1, kõnetr. 19-29, postkast 44.

Viisad messilesõltjatele hinnavabad.

Sõidukaardid Königsberg Pr.—Leipzig ja Stettin—Leipzig messikaardi ettenäitamisel 25 prots. hinnaalandusega saadaval Eesti Reisibüroos, Tallinn, Pikk t. 6 Hinnaalandus 10 prots. Stettini laevaseltsi laeval S/S „Strassburg“ ja „Sachsen“ messikaardi ettenäitam. saadaval laevaliini esindajalt Thomas Clayhills & Son, Tallinnas, S. Brookusmägi nr. 14.

Väljaandja Kaubandus-tööstuskoda.

Vastutav toimetaja H. Anto.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk tän. 2.